

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

SONDAGEN DEN 18 AUGUSTI 1918.

C Dan Bostäm

HÖGSKOLAN

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD AF
FRITHIOF HELLBERG
FÖR KVINNAN OCH HEMMET

HUFVUDREDAKTOR:
ERNST HÖGMAN.RED.-SEKRETERARE:
ELISABETH KREY-LANGE.

Grefvinnan d'Egmont och vår folknäring.

GREFVINNAN SEPTIMAINE D'EGMONT, GUSTAF III:S VÄNNINNA.
Efter målning af A. Roslin. Originallet i Versailles.

PÅ ETT ALLDELES särskildt sätt har en af Gustaf III:s franska väninnor, de högättade damer, som han under sin första Parisresa gjorde bekantskap med, blifvit aktuell. Det är den vackra och spirituella grefvinnan d'Egmont, för hvilken han hyste en lifligt besvarad varaktig vänskap. Bland alla de goda råd hon älskade att ge den nye kungen, gaf hon också ett, som äger inte så litet värde för våra dagar.

Grefvinnan Sophie-Jeanne Armande-Elisabeth-Septimanie de Vignerot du Plessis-Richelieu, gift d'Egmont, hvars utsökta porträtt måladt af Roslin vid här återge, var dotter till den berömda fältherren, marskalk Richelieu, Ludvig XV:s vän. Hon tog tidigt del i det präktfulla och bullrande lif, som omgaf hennes ryktbare far och var endast tio år gammal då hon första gången presenterades vid hofvet. Vid icke fyllda 16 år — och efter att som det berättas redan haft en hjärtesorg — bortgiftes hon, utan att hennes far frågat om hennes samtycke, med grefve d'Egmont, en systerson till den siste manlige arftagaren af den berömda nederländska ätten och på hvilken värdigheten öfverflyttats, han var då 29 år och änklung. Ett par år efter giftermålet öppnade hon sina salonger i Paris för en fäst krets af diplomater, bland hvilka Sveriges sändebud Gustaf Philip Creutz, konstnärer och författare. Målarna Chardin, Hall och Roslin sågos i denna krets, till hvilken äfven Jean Jacques Rousseau

hörde, och "La nouvelle Heloise" författare läste högt sina "Confessions" för henne.

Den unga grefvinan beskrives af sin samtid sålunda: hon var ingen fulländad skönhet, hon härskade snarare genom att hon öfvade ett starkt personligt inflytande på sin omgivning, hennes sätt var i högsta grad älskvärdt, glädtigt och underhållande, trots att hon tidtals var sjuklig. Hon säges dock ha ägt något visst maniererat i ansiktsuttryck och tankegång, men, tillägges det, detta var icke tillgjordhet, hon var född sådan. Hon var känslfull och romantisk, men på hennes rykte fanns ingen fläck.

Den unge svenske kronprinsen hade endast vistats några veckor i Paris, då han en afton, då han befann sig i grefvinan d'Egmonts loge på operan, genom Creutz mottog underrättelse om sin fars död. Grefvinan är genast färdig med ett råd.

"Sire," säger hon, "nöj er med den enväldsmakt er förmåga att göra er älskad skaffar er, eftersträfvad aldrig denna makt som en rättighet."

Den trettioåriga grefvinan talade ju nästan med en sibyllas visdom.

Gustaf hade knappast lämnat Frankrike ett par dagsresor bakom sig, förrän brevväxlingen med grefvinan d'Egmont började. "Om jag ville spela hjälte," säger han i sitt första brev, "skulle jag säga att glädjen att göra ett folk lyckligt och att fylla det stora värf, som blifvit mig pålagdt, är det enda som kan trösta mig öfver att vara för alltid skild från er... men jag föredrar att uppriktigt säga er att bland de otaliga bekymmer som det gör mig att vara kung, är det att förlora hoppet att åter få träffa er ett af de största."

Grefvinan svarar honom med — en afhandling på 10 långa sidor, som hon, då hon själf är sängliggande, författat med hjälp af sin trogna väninna madame de Mesmes och som utgör en öfversikt öfver Frankrikes historia och kungamaktens utvidgning under den senaste tiden, allt till varning för den unge monarken. Men hon vidrör också mera personliga angelägenheter.

"Laga så att jag kan skicka er mitt porträtt. Jag kan inte göra det utan ert uttryckliga ord på att ni aldrig kommer att ta emot madame Dubarry's, om jag vore säker i denna punkt skulle ni redan ha fått det. Är det väl tänkbart att jag skulle utsätta mig för att paradera bredvid henne, vore det inte höjden af allt löjligt?"

"Ni vill att jag skall säga er mina färger. Er nya orden — vasaorden — upptar en af dem, de äro lila, grönt och silfver, jag gläder mig i hemlighet när jag hör att ni tänker bära dem i er dräkt dagen efter er kröning."

Själfvä kröningsdagen skrifver kungen ett brev till henne på tolf sidor, och då han genomfört sin revolution ger han henne en utförlig skildring däraf. I denna varma vänskap är det, enligt grefvinnans minnestecknare, intet tvifvel om, att det var den blifvande hjälten i den entusiastiska unga kvinnans högsinta drömmar, som hon framförallt ägnade sin dyrkan. Om han svikit det vackra ideal hon skapat skulle hon ha svalnat. Hon uttrycker det själf sålunda:

"Er ära är min största lycka, det vet ni; det är mitt sätt att hålla af er: det minsta behof hos den ringaste af edra undersåtar bör ni föredra framför mig."

Brevväxlingen aftynade så småningom, grefvinan Septimanes hälsa blef allt säm-

re, tre år efter Gustafs vistelse i Paris afled hon.

Hvad är det väl då, som uppväcker minnet af Gustaf III:s trogna väninna just i våra dagar?

Jo, mellan de filosofiska föreskrifterna om hur han bör styra sin stat blandar sig in ett råd, som visar att den unga grefvinan icke var döf för sin tids nyttighetssträfvanden. Måhända hade ända till hennes öron nått kunskap om att året 1771 rådde dyr tid i hela Sveriges land och att särskildt i Dalarna denna vuxit till verklig hungersnöd. Hur än förhållandet må ha varit härmed, i ett af sina bref uppmanar hon kungen att låta plantera potatis i landet i större utsträckning än som hittills skett.

Potatisen hade visserligen odlats i Sverige sedan mitten af 1700-talet, men den hade inte hunnit bli populär. Linné säger, att "man skulle ej få en af tjänstfolket att smaka på den, om man ock ville ge dem penningar därför." Och först sedan svenska soldater under kriget i Pommern lärt sig äta den, kom potatisens förfärande allmänare i bruk.

Den franska grefvinan visade emellertid att hon kunde tänka omsorgsfullt icke endast på sin kunglige vän utan också på "den ringaste af hans undersåtar."

H. S.

Sensitiva.

DU ILADE HÄN MOT LYCKAN,
som bjöd dig sin öppna famn.
Du drömde om lifvet i solen
i värn af ett älskad namn.

Och världen låg öppen för dig
med vårligt brus emot strand.
Du gled som en frånande älfva
till dans vid en älskad hand.

Du drömde om sommarns blommor
i färgers grannaste prakt
vid dörren till älskade hemmet,
symboler för kärlekens makt

att drifva det sköna i dagen
se'n morgonens dagg gjort sitt.
Du log som ett barn mot lifvet,
ditt sinne var ljusst och fritt.

Säg, var det väl dig jag mötte
i gatans vimmel i går?
Jag såg ingen glans i ögat.
Jo, kanske en kufvad tår.

Jag anade inga drömmar
i blicken, som vek för min.
Du veka solblomma lilla,
hvem röfvade lyckan din?

FRITZ SANDQVIST.

Det husliga arbetet i statens hägn.

DEN UNGDOM MED SINNE FÖR DET praktiska, hvilken nu skall besluta sig för val af lefnadsbana, har säkerligen med tillfredsställelse i de dagliga tidningarna läst om de i år af riksdagen beslutade praktiska ungdomsskolorna och om den stora efterfrågan på lärarinnor i husligt arbete, hvilken nu förefinnes och helt visst kommer att ökas. Det gäller ju att bilda en kår i det närmaste lika omfattningsrik som folkskollärarynnekåren.

Omnämmandena i pressen åtföljas oftast af några vackra ord om, hur glädjande det är att veta, att det praktiska arbetet alltmer och mer kommer till heders. För en del kvinnor kan det kanske ock ha sitt intresse, att vi granska, huru t. ex. statsmakten har för afsikt att värdera detta samma praktiska arbete. Satsuskottets utlåtande n:r 105 för 1918 angående upprättandet af praktiska ungdomsskolor ger oss därom besked. I sagda utlåtande läses på sid. 32 följande:

"För två af ämnena i fortsättnings-skolan, nämligen slöjd och hushållsgöromål, innebär förslaget blott ett provisoriskt ordnande af arvodesfrågan. Anledningen därtill är att söka däri, att frågan om aflöning för undervisning i dessa ämnen inom vissa fortsättningskolor närliggande läroanstalter för närvarande är under utredning och inom den närmaste tiden torde kunna förväntas föreligga till afgörande. För undervisning i manlig och kvinnlig slöjd föreslås ett arvode af 1 kr. 25 öre för undervisningstimme och för undervisning i hushållsgöromål 5 kr. för arbetsdag omfattande minst fyra undervisningstimmar."

En yttlig genomläsning af det nyss citerade ger vid handen att kvinnlig slöjd och hushållsgöromål intet ha att beklaga sig öfver, alldenstund de ha samma förmåner som manlig slöjd. — Lönebestämmelserna angående såväl manlig som kvinnlig slöjd ha helt visst en gång beslutats med hänsyn tagen till, att dessa ämnen inom skolans ram betraktats såsom af underordnad betydelse och därför icke gjorts obligatoriska utan ha omhändertagits af läraren och lärarinnan på icke ordinarie skollid. Arvodet för slöjdundervisningen kunde därför betraktas såsom ett välkommet tillskott till den egentliga lönen.

Nu är det tyvärr sant, att det sedan funnits en och annan kortfäkt kvinna, som på denna bisyssla med dito biinkomst byggt hela sin utkomst och dessutom bidragit till att bygga upp en ny grupp af lärarinnor, den fackutbildade slöjdlärarynnekgruppen. Efter den har sedan kommit gruppen af lärarinnor i huslig ekonomi. Det får naturligtvis betraktas såsom den kortsynta individens ensak, om den byggt sin framtid på förutsättningar, som egentligen voro afsedda såsom bisysslor. På dessa individuella misstag bör dock icke staten grunda sina nybyggnader, då den nu upphöjt de praktiska ämnena till obligatoriska hufvudämnen inom de praktiska ungdomsskolorna.

Såsom skäl för det låga värdesättandet af praktiskt arbete anföres oftast, att utbildningstiden är på det hela taget ganska kort. Ja, förr, då den pedagogiska utbildningen omfattade kanske 3 månader och den blifvande lärarinnan i t. ex. slöjd hade sin mesta kunskap i arf från ett patriarkaliskt hem, kunde man möjligen tala om kort utbildningstid. Den patriarkaliska, afgiftsfria, praktiska undervisningen är dock vid det här laget spolad öfver bord af den framstormande nu-

Iduns byrå och expedition,

Mästerns väg 45 Stockholm.

Redaktionen: kl. 10—4. Expeditionen: kl. 9—5.
Riks 1646. Allm. 9803. Riks 1646. Allm. 6147.
Red. Högman: kl. 11—1. Annonsskont.: kl. 9—5.
Riks 8660. Allm. 402. Riks 1646. Allm. 6147.

Iduns prenumerationspris:

Uppl. B, med julnr.: Helt år Kr. 10:50	Uppl. A, utan julnr.: Helt år Kr. 10:—	Uppl. C, praktuppl., med julnr.: Helt år Kr. 14:—
1:a halfåret » 5:20	3 kvartal » » 7:60	Half år » 7:25
2:a halfåret » 5:80	Half år » 5:20	Half år » 3:75
Kvartal » 2:60	Kvartal » 2:60	Månad » 1:35
4:e kvartalet » 3:25	Månad » 1:—	

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text.	Utländska annonser:
40 öre å textside.	40 öre eft. text, 45 öre
20 % förhöjning för	å textside, 20 % förh.
särskildt begärd plats.	för särsk. begärd plats.

• S:t Botvids skola. • En fortsättningskola af nytt slag. •

tida utvecklingen och som en följd häraf måste den praktiska lärarinneutbildningen vid af K. M:t godkända kurser göras ganska omfattande.

Utbildningen till husligt arbete, d. v. s. handarbete och hushållsgöromål, omfattar vid Fackskolan för Huslig Ekonomi i Uppsala en tid af 2½ år eller 5 terminer. Inträdesfordringarna äro, att sökande skall ha genomgått 8-klassig flickskola med normalskolekompetens samt att vid ansökningstidens utgång ha fyllt 19, men ej 32 år; företräde äger den, som dessförinnan meriterat sig i praktisk riktning. Skolafgiften är för första terminen 100 kr., för hvar och en af de följande 85 kr. sålunda en sammanlagd summa af 440 kronor. Eleverna äta, när de ha matlagning i skolan, den mat de själfva laga och betala därför materialpriset. Utbildningen i husligt arbete omfattar sålunda på sätt och vis en tid, som till sin utsträckning kan jämföras med folkskoleseminariets.

Efter den 4-åriga afgiftsfria kursen kan elev sålunda bli utexaminerad vid 20 år, under det att lärarinne-seminariet från Fackskolans lärarinnekurs för skolkök kan vinnas först, då eleven fyllt 21 år. Kommer så därtill en kurs i barnavård med en afgift af 35 kr. per månad, så inses ju lätt, att för individen den praktiska utbildningen är både omfattande och ekonomiskt betungande.

Besluten om de praktiska ungdomsskolorna anses ha satt epok i den svenska folkundervisningens historia. — Från kvinnohåll kan och saken betraktas såsom epok alldenstund nu i det politiska lifvet införlivats ännu ett kvinnligt verksamhetsfält, och till på köpet ett, som förr och ofta nog äfven nu utbasunerats såsom fridlyst från allt statsintresse, och detta är den forna husmoderns och hennes stabs af hjälpredor arbetsområde. Nu, då tiden ansetts vara inne att införliva detta verksamhetsfält med statens intressen, borde väl alla befintliga kvinnoorganisationer förena sig och tillse, att denna verksamhet såsom statsangelägenhet bygges på en för kvinnan värdig grund och sålunda opponera sig mot, att kvinnan underbetalas inom sitt eget verksamhetsområde.

Det husliga arbetet har under en förgångnen tid af kvinnan, medveten om sitt arbetes och sin omtankes betydelse, med högburet hufvud kunnat utföras utan tanke på ekonomisk vedergällning. Hennes tillvaro var då tryggad, utan att penningen behöfde anlitas såsom mellanhand. Men nu, då också det husliga arbetet bringats in i den ekonomiska utvecklingen, borde det uppskattas så pass, att det tillförsäkras sin utförelse såsom lärarinna i husligt arbete en ekonomi, som kan täcka utgifterna för hyra, mat och kläder. Därvid kunna hennes pretentioner säkerligen icke beräknas understiga en folkskollärarinna.

Intill dess att myndigheterna veta att ekonomiskt bättre uppskatta det husliga arbetet och i det här fallet jämställa det med öfriga obligatoriska väsentliga undervisningsämnen vid de praktiska ungdomsskolorna, böra de kvinnor, som ännu icke valt lefnadsbana ställa sig afvakande. I vår tid finnas sannerligen tillräckligt många andra lefnadsbanor, som stå öppna för kvinnan och som tyckas värderas bättre, ju mera de i sin utbildning kunna draga paralleller och i sin utförning konkurrera med manlig verksamhet. Till sist ber jag få rätta ett tryckfel i en föregående artikel "Riksdagen och det husliga arbetet" införd i nr 23. I andra spalten 12:te raden skall stå 1 kr. 50 öre i stället för 1 kr. 15 öre.

GRETA THOLANDER.

I VARA DAGAR SPELAR BEGREPPET fortsättningskola en stor roll. Folkskolan har nyligen genom riksdagsbeslut fått en storartad öfverbyggnad i fortsättnings- och yrkesskolorna, och de enskilda flickskolorna ha på ett och annat håll lagt till sin åttaklassiga kurs ett fortsättningsår byggt på en mera praktisk och socialt utbildande linje.

Vid Saltsjöbaden öppnas den 1 oktober S:t Botvids skola, som i en alldeles särskild riktning vill vara en utbildningsanstalt för unga flickor. Den vill nämligen i en ett-årig kurs, sedan de unga genomgått ett åttaklassigt läroverk, ge dem jämte fortsatt undervisning i en del andra ämnen den utbildning i franska språket, som före kriget söktes genom en vistelse i Frankrike.

Intresset för franskan är, enligt hvad S:t Botvidsskolans blifvande föreståndarinna, fröken Signe Berg, förklarar, den driffjäder, som främst kommit skolans kommitté att grunda företaget. Det är inte endast i gosskolan, som franskan under de senare åren blifvit sorgligt undanträngd, äfven till flickskolorna med dimissionsrätt har denna riktning spridit sig och likaså till Normalskolan, från hvilken den snart nog kom att angripa äfven landets öfriga åttaklassiga läroverk. I några stycken af hufvudstadens större kvinnliga skolor har dock franskan bibehållit sig såsom grundläggande språk. I en del skolor har den inte ens fått förbli det andra af de främmande språken utan gjorts till det tredje, hvarigenom dess studium bedrifvits under endast 3 år, ja stundom endast under 2.

I S:t Botvids skola är det meningen att anställa tre franska lärarinnor, under hvilka eleverna alltefter färdighet i språket skola sorteras i tre grupper, och fran-

ska språket skall bli skolans språk alltifrån morgon till afton, under lektioner, under målfids- och rekreationstimmar. I syfte att utvinna så mycket som möjligt af läsårets båda icke alltför långa terminer vill man under denna tid söka få eleverna bort från svensktalande, få dem att lefva sig in i en i viss mån afstängd fransk miljö. Därför tillåtas inga svenska tidningar eller svenska böcker — utom ett par religiösa, telefonsamtal med vänner och släktingar tillåtas endast en gång i veckan, besök i hemmet endast två gånger i terminen. Visiter af föräldrar och syskon få mottagas endast en söndag i månaden. Ingen teater — utom fransk, om sådan skulle bjudas — däremot hvar tredje vecka konsert eller operabesök. Som vi se, en för våra svenska förhållanden — vi känna ju icke till mycket af internatsystem — något rigorös afstängdhet. Men måhända har just detta exklusiva hos anstalten bidragit att locka, ty det antal af trettio elever, som kunna mottagas, är för länge sedan fylldt, och åt många har man måst säga nej.

Äfven i tyska och engelska komma infödda lärarinnor att undervisa, men till det afgjorda företräde, som lämnas åt franskan hör också, att det är afsikten att lämna musikundervisningen också på detta språk och att föreläsningarna i konst- och religionshistoria, äfven något längre fram skola hållas på franska. Det går en allfmer skönjbar ström af missnöje genom landet öfver det af brott i kännedomen om fransk kultur, som läroverkens undanskjutande af franska språket vållat. Om S:t Botvidsskolan kan bidra att väcka en renässans i fråga om denna kunskap hos oss har den icke minst häri en tydlig mission att fylla.

Fröken Signe Berg.

IDUNS KOKBOK är den bästa kokbok för det svenska hemmet.

AF
ELISABETH ÖSTMAN.

8:de upplagan nu utkommen.
Pris kr. 7: — inbunden.

Konstfliten förening för hemslöjd och Konsthandtverk.

Försäljningslokaler: Gamla Högskolan - - - Göteborg.

Riddar Blåskägg "En sommarhistoria af Elisabeth Kuylenstierna-Wenster.

DET VORE MYCKET ORATT ATT SAGA, att Lotta Lejon var en otrogen tjänare, men hon hade följt så mycket med sin tid, att hon begagnade sig af konjunkturerna, och när hofrättsrådet satte henne som vaktare öfver hans ensligt, men sällsynt vackert belägna villa invid skog och strand, beslöt hon att skaffa sig en privat hyresgäst. Ingen människa här i trakten kände hofrättsrådet Moll. Han hade köpt villan för ett tiotal år sedan, ägnat den all möjlig omvårdnad både inom och utom hus och döpt den till Trollebo. Han hade också diffört stora lärar med allt möjligt, som hörde till en bildad och borskämndams eleganta dagligrum och inredt det stora tornet till en utsökt montre för detta charmanta möblemang och dessa konstverk samt bibelots, hvilka ägde ett oerhördt högt värde.

Lotta Lejon satte händerna i sidorna och gapade, när hon från tröskeln blickade i denna feevärld, men sedan hon efter bästa förstånd beundrat interiören, gled blicken undersökande ned mot hofrättsrådets ringfinger, och sedan hon fundersamt skrubbat näsan med flatsidan af handen, sade hon med ett visst indigneradt eftertryck:

"Skall det här vara fruns rum?"

Hofrättsrådet log och nickade med en sarkastisk glimt i ögat:

"Låt oss kalla det så, Lotta! Det är fruns rum. Har man rum, alltid får man fru. Det är den praktiska gången af äktenskapets instiftelse."

Men denna profetia tycktes icke gå i fullbordan, ty alljämt stod "fruns rum" obodt, och hofrättsrådet gick ändå på femtio-talet, d. v. s. han hade fyllt fyrtiotvå, så han borde icke dröja längre med att gifva sig. Han började få ungar sidéer. Som nu det att draga in i fruns rum alla möjliga "suffenirer" från den och den han kurtiserat en tid. Lotta tyckte, det var riktigt oanständigt, när han sade: "Det här har jag fått af en, som kunde blifvit min fru, om vi inte fått nog af hvarandra före förlofningen. Vi placeras det i fruns rum, Lotta."

Sista sommaren hade Lotta förklaradt, att det snart vore alldeles proppfullt därinne, så att när den riktiga frun kommer, får hon inte plats att röra sig.

"Hon kommer kanske aldrig, kära Lotta," hade han svarat, och nog föreföll det Lotta, att han såg litet melankolisk ut.

Och sommaren 1918 skulle han inte som vanligt besöka Trollebo, i alla händelser inte förrän i augusti hade han skrivit; det var nu frestelsen att få litet extraförtjänst vaknade hos Lotta Lejon. I denna afsides bygd, dit knappt uppköparne hittade, var det inte så ondt om lifsförnödenheter. Finge man en reel hyresgäst, som betalade åtta kronor om dagen, kunde det alltid bli en samlad styfver till vintern, då Lotta flyttade in till staden och gick i bättre hus och lagade mat.

Naturligtvis hade det varit riktigast, att "Mollen" tillfrågats om hyresgästen, men se Lotta var rädd, att han skulle bli "arg" och tro, att hon var oförnöjd med den obestriddigen goda lön hon fick. Och så kunde hon möjligen bli fockad, hvilket icke alls var i hennes smak.

Alltså fick hofrättsrådet Moll icke veta, att Lotta genom åtskilliga omvägar fick en inackordering, en änkefru Hartvig, som villigt betalade de åtta kronorna om dagen för sex veckors ostördt lugn. "Stackars människa," tänkte Lotta, "hon behöfver riktigt äta opp sig, så mager och eländig som hon ser ut."

Efter ett par veckors "behandling" visade sig emellertid ett synnerligen gynnsamt resultat. Man kunde utan svårighet upptäcka, att änkefrun var en vacker, trettio-årig kvinna med djupa, mörka ögon, föga begagnade, men mjuka skrattgropar i kinderna och en intelligent, klar panna. Någon som verkligen iaktfog detta, fanns emellertid icke på miles afstånd. Lotta konstaterade helt enkelt, att "frun inte längre såg ut som ett gele". En fastligt hygglig och fin människa var hon också, som aldrig gjorde något väsen af sig, och som alltid hade ett vänligt ord.

Många ord skulle Lotta visserligen föredragit, men fru Hartvig var absolut icke talträngd. Hon fick bo i det trefliga gula gästrummet med västersol och utsikt öfver sjön, och därinne hade hon ställt upp fotografier och fyllt en hylla med böcker. Hon hade också en knyppeldyna med sig, och när hon en dag fick se en spinnrock, blef hon alldeles förtjust. Den skulle hon nödvändigt spinna på.

När Lotta städade gula rummet, tog hon sig en titt på fotografierna. Där fanns en gubbe i uniform, en öfverste eller hvad det kunde vara. "Är det fruns man de," frågade Lotta.

"Nej, det är min far, och det där till vänster är min bror, och det är min lilla mamma."

"Men fruns man då."

"Min mans porträtt har jag inte med," sade Elsa Hartvig stilla. Hon tänkte ännu med en viss trötthetskänsla på den alltid jäktade tidningsmannen och riksdagstalaren, hvilken hon beundrat ungflicksblindt till dess hon blef hans hustru och såg en stor man bakom kulisserna. Det föreföll henne nu ofattbart, att hon orkat igenom fyra års uppslitande, enerverande samlif. Hans övriga död hade obetingadt varit henne en befrielse. Det var som att komma i frisk och hög luft att slippa de ständiga telefonsignalerna, fester, de politiska samkvämen och mornarnas eller nätternas smågna.

Alljämt älskade hon ensamheten, fastän hon nu ägt den ett par år. Hon ville hvarken tänka framåt eller tillbaka, endast njuta nuet, för så vidt detta lät sig göra, och hon fann Trollebo idealiskt. Det enda hon saknade var ett piano, och hon frågade Lotta en regnig morgon, om det verkligen inte fanns något instrument i huset.

"Jo, för allan del, där står ett i fruns rum."

"Men det är låst förstås?"

"Nej då, det är det inte. Jag skall låta det stå öppet ibland, för annars blir tangenterna gula, säger hofrättsrådet."

"Jaså, han är en bestämmande herre. Då skulle han kanske tycka illa vara, om jag ginge in i fruns rum och spelade en stund?"

"Hå, det får väl jag ta på mig," sade Lotta myndigt, "men jag skall säga, att — att det är något konstigt med det där tornrummet; det heter fruns rum, fast det inte finns nå'n fru. Hofrättsrådet är nog inte ett dugg gift, han."

"Inte det. Ja, det händer ju, att rummen kallas så som de gjort under en föregående ägare."

"Jaa, men så är det inte här. Frun skall få se. Det är verkligen någe Blåskäggsaktigt med salongen i tornet, fast hofrättsrådet liksom satt in sju fruar där på en gång, om det inte rent af är fjorton. En fastlig massa suffenirer af all världens fruntimmer har han samlat där."

Elsa Hartvig blef ganska intresserad. Hen-

nes okände värd måtte vara en originell person med ganska lustiga idéer. Förut hade hon icke alls tänkt på honom, men nu blef han med ens lefvande för hennes fantasi som en skällig, kanske något närsynt herre med guldbågade glasögon öfver en förnam, lätt rynkad näsa, och med en förargligt ironisk mun, som en gång i ungdomen kysst heft, flyktigt och ofta.

Hon gick omkring i fruns rum, hänsynsfullt nyfiken. Under glasskifvan på ett litet sirligt empirebord lågo diverse torra blomknippen, försedda med orienterande pappersedlar. På en liten bukett tusenskönor stod det: "Plockade i Petit-Trianon en april-dag, då kärleken lekte april." Ett par svartnade penséer hade till devis: "Tankar, som vissnade före blommorna." Vid ett par skrumpna rosor var skrivet: "De lockade och bedrogo." En förgätmigejubukett ironiserades af orden: "Glöm du mig." Rätt många broderade kuddar, dukar och andra handslöjade föremål hade införlifvats med samlingen, och det var i början ganska svårt att finna den ursprungliga smakriktningen i detta rum. När Elsa äntligen lyckades frigöra det brokiga virrvarret från grundtypen, erfor hon ett slags oresonlig förtret öfver att fruns rum gjorts till ett in memoriam för aflidna förälskelser. Allt tydligare såg hon för sig "Blåskäggs" gäckande leende, när han med en mans underliga grymhet mot kärlekssökande kvinnor, pinat ihjäl en ny svärerska, som dåraktigt drömt om att få bli hans hustru. Han måtte besitta en viss farlig charme, herr hofrättsrådet, eller var det hans stora rikedom, som lockade?

Det blef en tråkig regnperiod, då Elsa tvangs att vara mycket inomhus, och under denna tid begagnade hon dagligen pianot i fruns rum. Lotta gaf henne tryggt den tillåtelsen för hon spelade "bättre än någon klockare."

I slutet af juli blef det ånyo varmt och vackert, och Elsa tänkte med vemod på, att hon snart skulle bryta upp. Ifall det fölle hofrättsrådet in att komma i augusti, måste hans hyresgäst vara ur vägen innan dess. Detta hade Lotta meddelat henne, men däremot hade hon ingenting nämnt om, att det var hon själf, som hyrt ut. Nu var hon emellertid ytterst nöjd med sitt experiment och började syssla med altruistiska planer. Det vore nämligen inte möjligt, menade hon, att icke hofrättsrådet skulle bli "pinförtjust" i fru Hartvig, och ville hon ha honom, "vore det en evig guds lycka för karlen."

Således gällde det att på något fiffigt sätt sammanföra kontrahenterna, men inte kunde hon precis föreslå hofrättsrådet att komma, och inte kunde hon gärna anmoda fru Hartvig att stanna. Det var både besvärligt och kinkigt att samla trådarne till en intrig, tyckte Lotta Lejon, men "gräsligt spännande" nästan som att själf skriva en roman. Lotta hade läst ett hundratal.

En förmiddag, när alla rosor doftade och glödde af tillvarons fullhet, och när lindblommornas honung skattades af lyckoberusade bin och humlor, körde högst oförmodadt den finaste gästgivareshjutsen upp på gårdsplanen, där Elsa Hartvig satt under träden med knyppeldyna och bok och en korg ny-plockade bigaräer, således så hemmastadd som tänkas kunde.

Ur promenadvagnen hoppade en smärt gråklädd herre med vek mun och energisk haka. Han riktade ett par lugnt forskande

Sänd Edra

Klädningar, Blusar, Kappor till Kemisk Tvättning eller Färgning, Gardiner, Möbiltyger, Kuddar m. m. rengöras snabbt och omsorgsfullt hos A.-B. C. O. Borgs söners Fabriker :- LUND.

Pröfva

Tuppens Zephyr

och Ni köper ingen annan.

och mycket klara ögon på den hvilklädda damen under lönnarna och genom någon egendomlig tankekombination såg han strax därefter upp mot tornet. Fönstren i fruns rum stodo öppna. Hela villan såg för öfrigt märkvärdigt bebodd ut.

Han betalade skjutskarlen och sprang upp för trappan, just som Lotta kom utfarande från köket i bakdräkt och med mjöliga händer. Hennes gemytliga, blossande ansikte drogs något ut på längden af föriägenhet, och hon neg öfverflödigt djupt:

"Välkommen, go'a hofrättsrådet, men jag hade då inte en aning..."

"Det hade inte jag heller förrän i går morse. Badorter är fjäntigare än någonsin, och fruntimren komplett giftasgalna, när de kommer dit. Jag höll på att trassla in mig och få en riktig fru i — fruns rum, men guskelof, jag slapp helskinnad undan.."

"Nå guskelof för det."

"Säger hon också det, Lotta! Ja, nu hvilar jag ut här några dagar. Mat har hon väl i huset, efter hon har främmande.

"Har jag — Jaså, jaha — ja visst — nej, det vill säga. Ja, det förstås det — det är fru Hartvig."

"Ja, namnet stod inte på henne. Är hon folkskollärarinna eller småskolemamsell eller kanske brodös?"

"Nej, för all del, hon lefver på pengar, hon också."

"Också? Nå, jag begriper. — Lotta luftar bra i rummen, märker jag. Det är rätt. Ge mig nu lite frukost. Jag är uppe i fruns rum."

"Ursäkta snälla hofrättsrådet, men där är inte riktigt städadt." Fru Hartvig brukade sitta i en af de djupa fönsternischerna och spinna, och både spinnrocken och linet funnos kvar däruppe. Hon hade också sina noter på pianot. Plötsligt lade sig dock Lottas häpnad. Nu var det ju som det var, tänkte hon resolut, och det ena sättet kunde vara lika bra som det andra. Blevde han "arg, kunde ingen i hela kristenheten hjälpa det." Lotta uteslöt alldeles sig själf från all skuld. Och hon tillade: "Fast så värst ostädadt, är det då inte heller, så om hofrättsrådet vill gå upp så."

Hofrättsrådet gick. På det runda bordet framför fruns soffa stod en kristallvas med de härligaste friska rosor. En uppslagen bok låg bredvid. Den doffade också den, men af diskret violparfym. Det var naturligtvis Lottas förmögna släkting, som lagt dit den. Hvad läste människan? En kärleksroman på engelska, den urgamla "Ships that pass in the night".

Och så spann hon emellanåt. — Tänk så poetiskt! Och spelade — minsann! Mozarts Trollflöjten! Sjöng hon också, den lilla frun? Han bladdrade i noterna. Det såg inte bättre ut. Där låg ju Dyvekes Sange och diverse annat.

Jaha, han tittade sig omkring. Nu såg verkligen fruns rum belebt ut. Det hade mist sin karaktär af museum, och detta klädde. Som solen just nu lyste in på spinnrocken, kunde han tänka sig den igångsatt af den hvita människan därnere. Det skulle falla en liten glad strimma öfver hennes ansikte, alldeles som det gjort, när han nyss såg henne under lönnarna. Tänk, att Lotta Lejon hade så gentila bekantskaper!

Efter frukosten företog hofrättsrådet en promenad. När han passerade lönnarna, var både knypplerska och dyna borta. Och han såg sig icke heller i park eller trädgård en skymt af fru Hartvig. Hade han skrämt bort henne? Rätt snart återvände han för att slå sig ned i skuggan med sin tidning. I hallen stod Elsa och telefonerade.

Hon kom omöjligt fram. Så är det ju of-

fast på landet, och när hon lade luren, såg hon rätt bekymrad ut.

"Jag skulle be att få presentera mig," sade Moll artigt. Hennes utseende och hållning meriterade en ridderlig bugning. "Mitt namn är Moll, hofrättsråd. Det är ju fru Hartvig, jag har den äran att tala vid. Det har varit roligt för Lotta att ha..." Han tystnade, ty han kunde faktiskt inte begripa, att hon kunde vara Lotta Lejons bekantskap.

"Det har varit härligt för mig," sade Elsa, "och jag försäkrar hofrättsrådet, att jag är en mycket tacksam hyresgäst, och att jag alldeles säkert skulle hållit öfverenskommelsen att resa, innan ni kom, om jag haft en aning — —"

"Hyresgäst — öfverenskommelse — jag begriper inte ett ord."

"Ack, om jag finge säga nåt till hofrättsrådet," ljöd i detsamma Lottas ifriga röst, "det är något, som skulle sägas strax."

"Ursäkta mig då ett ögonblick," bad Moll, vänd till Elsa. Hastigt tillade han: "Jag hoppas, att inte min närvaro jagar bort er."

Trollebos ägare fick nu af Lotta veta, hur saken förhöll sig, och hon kunde trösta sig med, att han inte blef "så värst arg". Därmed var det hela enligt hennes förmenande klappadt och klart, och hon ställde till en festmiddag, så präktig som gastronomiens jubelfanfar. Kaffet dracks i fruns rum, och sedan spelade och sjöng Elsa.

På kvällen sade Moll enkelt, att villan räckte till för dem båda. Han hade ingenting emot, att hon stannade, tvärtom tackade han henne, om hon en stund ville skänka honom sitt sällskap.

Elsa å sin sida var intresserad af "Blåskägg", som icke alls var sådan hon föreställt sig honom till det yttre, men på hans inre egenskaper hade hon nog ej misstagit sig. Han var öfverlägsen och kritisk, betraktade kvinnorna som angenämt tidsfördrif och kunde likväl icke undvara dem. Bara hans sätt att sticka en blomma i knapphållet var ett mellanting mellan smekning och ringaktningen inför flyktig doft och fägring.

Hon flyttade sin spinnrock in på gula gästrummet, men han bad henne, att den skulle få stå kvar i fönsternischen.

"Där dekorerar både ni och den, fru Hartvig."

Hon blef het och svarade:

"Jag är inte angelägen om att vara dekorativ."

"En vacker kvinna är det alltid — med eller mot sin vilja."

Hon undvek honom en hel eftermiddag efter det replikskiftet, men när han nästa dag bad henne spela, gjorde hon det villigt.

De två märkte inte, hur fort dagarna gingo, knappast h u r de gingo. Men Lotta kände sin makt som deus ex machina och gnolade belåtet, för till nästa sommar blef det då alldeles säkert en fru, och inte bara tockna där spöken i fruns rum. —

Augustimänkenet försilfrade Trollebo och i dess glans vandrade två människor, hvilka visste mycket om världen, men föga om sig själfva. De följde stranden utmed susande asp och bugande pil. Hennes hvita klänning blef en älfvadrottningsdräkt i månstrålarna. Och det hände, att han vidrörde hennes arm, som om han vetat draga den till sig.

"Jag har sett så många kvinnor," sade han en kväll, "men ingen lik er." Han trodde fullt och fast på sina ord, ty detta var hans allvarligaste förälskelse på ett decennium. Hvad mera var, hon trodde också på dem och var lycklig, men hon sade ändå:

"Riddar Blåskägg!"

"Hvarför kallar ni mig så?"

"Å, det var bara ett skämt. Jag tänkte på tonrummet med dess souvenirer."

"Har ni icke sett, att de torkade blommorna äro borttagna. De skräpade."

Hon log ljusst, men icke säkert. Mänkenet förvandlade verkligheten till saga och sagan till verklighet. Det leendet gjorde henne så ung och älsklig.

"Käraste," mumlade han ofrivilligt. "Du lilla lyckospinnerka!"

Hon vände hastigt ansiktet uppåt — mot hans, och blicken strålade. Att hon endast känt herr hofrättsrådet en knapp månad, tänkte hon icke på, icke heller på hans öfverlägsenhet, endast på den lilla enkla detaljen, att han själf flyttat upp hennes spinnrock till fönsternischen. "Där skall den stå," hade han sagt. Och nu väntade hon på nästa ord — hennes hjärta klappade våldsamt. Läpparna blefvo så fuktigt heta och röda. Nästa ord — ?

Det kom icke, ty han böjde sig ned och kysste det vackra, trosvissa ansiktet, kysste det gång på gång, okänslig för den erfarna augustimånens breda löje, i hvilket han förut brukat instämma, "för visst var det banalt att kysas i augusti mänken."

Medaljonger och skisser.

För Idun af HJ. LUNDGREN.

2. Dicka.

KRING HENNE STÅR BARNDOMSMIN-
nenas skimmer af högtid och helg.

Ty helg och högtid blef det när hon kom. Det var en händelse, någonting festligt och ovanligt och det föll som en ny glans öfver hvardagen.

I en gammaldags droska kom hon åkande långt där borta från Vikbolandet, där hon bodde, det var så långt och fjärran dit, att hon kom från en annan värld, dit bara fantasien nådde.

Och hon kom i sällskap med väskor och bylten af alla slag, ty äfven för henne var färden ett sällsynt afbrott i den stillasittande ensamheten därute och stadsresan gaf henne mycket att beställa.

Frynlig och godmodig var hon med glasögon på näsan och liten och rullig — klädd i svart var hon nästan jämt och med bindmössor på de grå testarna.

Och som hon kom in fick allting som en annan dager och det ovanligas festliga glans öfver sig.

Hvem gaf dig trollspöt, som skänkte nytt lif åt allt?

Hvad allt kunde du ej finna på! Det blef blindbock och skrapnos, det blef ringen i mjölet, som man skulle fiska upp med näsan, när man råkat fälla mjölpyramiden, det blef "de löjligen familjerna" och alla gissgatorna och räfspelet och patienser och hur många konststycken kunde du ej göra med några tändstickor! Ja, själfva de tråkiga läxorna blefvo riktigt roliga när du förhörde dem och de fastnade outplånligt, ty du hade den magiska kraften som gjorde äfven dem lefvande.

Hur alltför förunderligt hastigt rullade icke timmarne hän, tills skymningen kom, och du i skumrasket vid brasan berättade alla de gamla sagorna, de gamla hederliga som man längese'n kunde utantill, men som alltid voro lika nya: Det var Mumle-Gåsagg och Jätten som icke bar hjärtat på sig och Stor Klas och Lill Klas och Elddonet, tills det kunde krypa som en tjugande kåre af skräck öfver ryggraden och som följde en långt in i drömmen, när man slutligen trots alla ens böner måste krypa i säng.

En lekens och sagans gröna oas i den fråkiga hvardagen var ditt besök, och när du slutligen packade dina väskor och bylten

igen och rullade af i din gamla droska dröjde länge en minnenas glans kvar öfver rummen och din ande sväfvade osynligt öfver läxa och lek.

Ja, kära gamla Dicka, fastän tiotals år runnit hän, sedan jag sista gången tryckte näsan platt mot rutan för att så länge som möjligt uppfånga din bild där du rullade bort, hör jag dock ännu ibland din kära stämma och ser med tacksamt fårade ögon din rulliga gumgestalt och glasögonen på näsan och de grå testarne med bindmössan.

*

3. En prästgårdsidyll.

Det är en gammal historia från morförel-drarnas tid jag här går att berätta och den hände i en sådan där gammal rödmålad prästgård tätt bredvid kyrkan och inbäddad bland almar och syrener med nystärkta gardiner för alla fönstren och prydligt kraftade gångar i trädgården rundt omkring. Gamle prosten var också en sådan där gammal hvithårig prost, som rökte sin sjöskumpipa och läste sina klassiker och styrde sin församling som en blid och vänlig herde. Prästgården låg på en kulle och från sina fönster kunde prosten se ut öfver ängar och gården på en stor del af sin församling, där han kände hvarje gård och hvarje by och människornas öden, både de yttre konturerna och äfven de hemliga drifkrafterna, ty till honom kommo de flesta med sina sorger och anfäktelser. De sågo upp till honom på hans kulle, där han satt så högt öfver dem alla i alla bemärkelser. Det var en sådan försynt värdighet öfver honom, som nästan mot hans vilja ingaf respekt och reverence för hans personlighet och där kunde icke vara tu tal om, att de råd han vänligt gaf efter noga begrundande, blefvo åtlydda. Han var nu icke af samma klass som de — icke på grund af kallet och ämbetet, ty det skulle i sig själfvt ej behöft utgöra något hinder, men på grund af hela sitt väsen och läggning som var så vida skildt och högt öfver deras värld. Det var som såg han på allt som för dem var det enda verkliga och betydelsefulla som högt uppifrån, men alls icke i högdragen nedlåtenhet utan med vänlig beredvillighet och tillmötesgående. Och fast han aldrig använde stränghet följde honom en myndighet som där aldrig blef tal om att kunna motsätta sig. Gammaldags var han i uppfattning och åskådning, i en viss estetisk passivitet kvarblifvande i de gamla former, som genom tradition och helgd tilltalade honom. Ogift och isolerad som han var hade han stor nytta i många världsliga ting af sin likaledes ogifta syster, mamsell Gustafva, som skötte huset och nästan alla de finliga bestyren. Det är egentligen om henne som denna lilla historia handlar.

Litet död var hon från födseln och hon gick där ensam med sin värld för sig. Hon tog emot alla sockenborna som kommo till prostgården i sina skilda ärenden, och alla skulle de ha sin traktering och sin grundliga pratstund innan de långsamt och senfärdigt lagade sig i väg igen. Men mamsell Gustafva räckte till för allesammans, och hörde alltid lika intresserad på. Hon blef som en mellanhand mellan prosten och sockenfolket och genom henne fick brodern reda på alla de små detaljer, som alltid bruka intressera kvinnor, och hvilka han dock gärna åhörde som ett afbrott i ensamheten medan kvällslampan susade och han satt oppkrupen i den långa vaxduksklädda björksoffan med sin långpipa efter aftonvarden.

Då kunde nog hända honom att sakta recitera för den tacksamt lyssnande system någon strof af hans älskade skalder som små blygsamma, tunna häften stodo i det

lilla bokförrådet i hans arbetsrum, och många kvällar läste han med dämpad stämma den skald som stod hans hjärta allra närmast, Edvard Bäckström, tills han själf blef helt rörd och Gustafva måste torka sig med förklädet i ögonvrån.

”Tror ännu på en fröjd ditt sinne, kläd i ord dock ej hvad du tror. Slut det ödmjukt i hjertat inne och var nöjd med att der det groor. Störst är lyckan ännu ej njuten, fagrast blomman ej ännu bruten men i knopp, lik en gåta, sluten. I dess tydning en sommar bor.”

läste han, medan det stockade sig i halsen, och han blåste pipröken i stora bolmande moln för att dölja sin rörelse. Men det skulle aldrig fallit honom in, att Gustafva skulle kunna njuta dikten på samma sätt som han. Visst fann hon det vackert och visst njöt hon det på sitt sätt, men hennes värld var dock en annan, den gick i mera reala och handgripliga omgifningar, där hon gjorde honom stor nytta och hennes sympati för det lästa trodde han endast bero på hennes dyrkan af honom själf. Där låg så många mil mellan dessa människor, som dagligen år

GRAFURNA AF CARL MILLES,

afsedd att gömma stoffet efter framlidne riksmarskalken grefve L. Douglas. Urnan, som tillsammans med den bärande piedestalen mäter två och en half meter i höjd, har på sidan utom inskriptioner en relief, symboliserande makarnas afsked. Under det med en stiliserad eldslåga dekorerade locket slutes ytterligare en urna. Denna är af brännförgyllt, finciselerad brons — den yttre urnan är af polerad Ekebergsmarmor, piedestalen af samma material, finslipad — och har liksom den yttre urnan en stiliserad eldslåga på locket samt prydes vidare af en eklöfskrans rundt om sin öfre del. Samma inskriptioner som på den yttre krukans återfinnas här och som motsvarighet till den yttre urnans relief möter man en grupp, symboliserande makarnas återseende. Den inre urnan är delad i två rum. I det ena af dessa förvaras den hädangångne riksmarskalkens aska, i det andra skall hans makas en gång inneslutas. Då detta skeff läses den ofvan afbildade marmorurnans lock medelst sitt romerska marmorlås, hvarpå ytterligare tillslutes med kalkbruk. Sedan detta skeff är urnan stängd, makarnas stoff och det mest intima af konstnärrens verk dolda för världen för alltid!

Kaudern foto.

efter år rörde sig vid hvarandras sida — förtroende fanns nog på sitt sätt och all möjlig hänsyn och vänskap, men där var dock ett svalg mellan dem. Hon dyrkade och såg upp till honom som till ett högre väsen, och han kunde aldrig föreställa sig att hon riktigt kunde höra hemma i hans värld.

Men mamsell Gustafva hade god tid till många tankar medan hon skötte huset, och hade prosten kunnat se in i hennes själ skulle han häpnat och förvånats.

Nu hände det något i socknen, som var någonting alldeles nytt och oväntadt.

Det hade kommit ett främmande folk till församlingen med zigenarblod i ådrorna och ett hetsigt och spetskt lynne, och de hade med sig en sjuftonårig dotter, en svartfögd och mörkhårig flicka med olivefärgadt skinn och en sydländsk glöd i blicken. Det var många af de stela och tungrodda yngre manfolken som helt plötsligt började få sina vägar där förbi, och en dag fram på vårvintern — snön hade just börjat smälta och stararne hvisslade — var det uppenbart, att den främmande flickan skulle bli mor. Det var nu någonting alldeles oerhördt därborta där oäktingar så sällan förekommit och där hjonelagen planerats och bestämts så godt som i tidiga barndomen. Ensam gick den väntande, ensam nu om möjligt än förut, med hela opinionens tryck öfver sig — brännmärkt, utslött, ringaktad. Och så en dag blef det henne för tungt, — och när isläcket just smält bort från bäcken som rann genom fälten, kastade hon sig i från alen, där djupet var störst. Hon hittades död nere vid smedjan, och smeden körde hem henne till stugan i backslutningen.

Nu skulle hon alltså begravas, men som själfspilling icke i vigd jord, utan utanför kyrkomuren på norra sidan. Prosten hade nog många vänliga ord till tröst för föräldrarna, men där gick ju ej att ändra lag och förordning och i kyrkans vigda mull kunde han icke begravta henne. Det var nu en skam, som tycktes vida öfvergå allt annat, det var en utstölning, en nesa, ett brännmärke att rödna och slå ögonen ner för.

Och begravningsdagen kom med tinande ljum blåst som kom dropparne att falla från almarne kring kyrkan. Där var ingen mer än föräldrarna som följde den svarta kistan, men i fåta hopar stodo de okänsliga skädelysna, ty det var ju en stor händelse detta, ett högtidligt afbrott i hvardagligheten. Och prosten läste den särskilda bönen, medan vårsolen bröt fram ur de drifvande molnen och dropparne lackade från träd och grenar. Och människorna stodo i intresserad förvåning, som blandades med afsky och motvilja och utan blommor och kransar sänktes kistan i jorden, medan föräldrarna, ovana vid all denna uppmärksamhet, skamsna och vanärade ej tycktes våga ens ge fritt lopp åt tårarna.

Då var det som de packade leden skiljde sig åt. Någon kom. Det var mamsell Gustafva och i sin famn bar hon ett kors. Ett stort vackert kors flätadt af granris och lingonris och med några fattiga vårens första blommor däribland. Det var så helt naturligt att mängden aktningsfullt gaf plats, ty det var en enkel värdighet och höghet öfver henne att alla måste böja sig. Och hon föll på knä vid grafven och lade där sitt kors. Hvad ingen vågat — att pryda denna kista med blommor — det vågade hon. I strid mot hela den allmänna meningen, i strid mot alla nedärfda fördomar låg hon där med sin offergård och det var som dröjde det kring henne och hennes blommor ett skimmer och ett förklaradt ljus. Där blef helgtyst och stilla — och äntligen kommo tårarna i mångas ögon.

Fru Hulda Mellgren.

Men jag tänker ibland, att kanske är det just genom sådana små handlingar, som lyfte henne högt öfver hela sin omgifning, som moralens gränser flyttas, och äfven för mig står det som ett förklaradt skimmer öfver mamsell Gustafva och hennes granniskors.

*

4. Tante Carolina.

Därute kunde stormarne rasa och regnet välla ner i strömmar, men i Tante Carolinas kammare var det som solen ständigt lyst.

Det var som låg där ett ständigt solsken öfver det lilla rummets ro — en helig och hägnad vrå långt från allfarsvägen.

I soffan med antimakassarna och arbetsbordet framför satt Tante Carolina och beständigt slickade hon på en hvit ullstrumpa med krokiga stickpinnar.

Öfver soffan hängde ett bleknadt fotografi af Notre Dame-kyrkan i Paris — ett minne från den längst förflutna tid då Tante Carolina som ung flicka var ute i pension för att utbilda sig i franskan.

J'ai été plus heureuse que je n'avais espéré, sade hon och tappade en maska, ne utan motsvarande negation i svenskan brukas efter alla jakande, icke frågande, satsar som innehålla en komparativ, alltså J'ai été plus heureuse que je n'avais espéré upprepade hon med stark tonvikt på n'avais och lektionanten skref upp det i sitt minne och tyckte att satsen passade så förträffligt bra på Tante Carolina.

Där var krukväxter i fönstren och en karniefågel som drillade i högan sky vid alla rådråkade franska satsar.

Det var billiga lektioner Tante Carolina gaf och mycket pengar flöto icke in, men de räckte förundransvärdt godt till.

Om söndagarne, när hon var ledig läste hon de franska poeterna — Lamartine kunde hon utan till. De stodo i enkla pappband i det lilla bokskåpet som såg ut som ett dockskåp, fäkt bredvid sängen.

Till middagen satte hon på sig en hvit spetsmössa och en hvit mantilj och gick bort i familjerna.

Annars var där bara lektionerna och så de franska poeterna och minnena.

Hvad man var långt borta från all oro och alla besvärligheter i Tante Carolinas kammare.

Jag tror ej att den lille grymme guden med pilkogret vid sidan någonsin snuddat med en pil vid hennes hjärta — där var något så barnsligt jungfruligt platoniskt öfver hela Tante Carolinas uppenbarelse. Och när hon rullade ner sin blå gardin med alpslottet och stengefen och jägaren om kvällen och tog af sig sin svarta klädning, så lyst den lilla nattlampan vänligt och stilla på de gamla nötta möblerna, de hemväfda trasmattonerna och kring hennes paulun, där öskulden drömd, sväfvade förnöjsamhetens och fridens alla vänliga genier.

5. Inomskärs.

Hafvet låg somnadt i lilas så långt ögat kunde se, och den lilla skärgårdsångaren slingrade sig fram på sin vanliga trade mellan holmar och sund.

I styrhytten stod styrmannen vid ratten och vevade på sitt hjul och talade i sin trätt så som han gjorde hvarenda dag: alltid samma tur, alltid samma bryggor.

På sin vackra egendom Sollum vid Götaälf afled den 29 juli fru Hulda Mellgren född Hansson, 79 år gammal. För 60 år sedan hade hennes far, major Hansson, där gjort bröllop för sin enda vackra dotter. I 20 år hade hon varit förenad med sin make August Mellgren, chef för den stora tobaksfirman Erik Mellgren, och skänkt honom 12 barn, af hvilka 11 uppnått mogen ålder och bildat egna hem. 9 öfverleva henne och från deras läppar uppstämtes enhälligt "en sådan moder!" Hennes inflytande har också sträckt sig till barnbarnen, hvilka alla likasom de egna barnen fortfarande under längre eller kortare tider haft sitt hem på det kära Sollum, där husfrun alltid var medelpunkten.

När hennes man för 40 år sedan gick ur tiden voro alla 11 barnen hemma och det dröjde flera år innan sönerna slutat sina studier och kunde öfvertaga de stora affärerna. Under hela denna tid var deras mor den ledande chefen. Samtidigt uppfostrade hon på ett förträffligt sätt alla barnen som uppväxte under hennes egen tillsyn och skötte, om också icke medelbart sin rätt stora egendom, där hon de sista åren varit bosatt och själf öfvervakat hushållningen. Med lifligt intresse deltog hon i tidens frågor. Det Mellgrenska hemmet hade en vid horisont likasom en stor umgängeskrets. Där möttes representanter för kommunala och sociala sträfvanen, affärsmän, industriidkare, vetenskapsmän m. fl. Där intog musiken en framstående plats icke endast vid fest utan i hvardagslag. I hvardagslaget lärde man också mest värdera den ovanligt trofasta och plikttrogna frun, en matmor som få för sina många underhafvande. Där på landet i hennes gedigna, men enkla hem fick man ock intrycket en verklig stormor.

A. L.

I sin glashytt såg han ut som en fånge i sin cell, och när hafvet ibland låg öppet mellan ett par kobbar såg han ut mot den vida horisonten med en brännande längtan i blicken. Så var det att vefva på hjulet igen och hålla rätt kurs.

Vid bryggorna steg han ut ur sitt skåp. Ur ärmuppslaget tog han fram räkningar och fakturor. Det var ett par strömmingslådor ibland eller en packe bräder eller ett får i en kätte, som skulle ombord eller sättas i land. Och så var det ett ord här och ett

där med de tystlåtna och befänsamma skärgårdsborna.

Han gjorde allt mycket punktligt och bestämdt — och dock var det som ginge han i sömn.

Men när sista bryggan var angjord och sista strömmingslådan inlastad hade ångaren en lång stund i hafsbandet, innan den uppnådde nästa vik. Därute kunde hafvet välla och skummet spruta hvitt, medan de sista måsarne vände mot land. Då rätade gestalten därinne i hytten på ryggen, det sömngångaraktiga tycktes släppa honom, och blicken fick en ny glans. Han såg ut öfver vattenmassorna, som sorlade och sjöngo och han mindes sina färder långt borta på världshafven. Det var mången dust han varit med om och stora fartyg han manövrerat, innan kärleken till hemlandet drifvit honom hem. Och allt hvad detta kunde erbjuda honom var denna löjligt lilla futtiga plats. Därute hade han varit, när stormen rök öfver skrovet och vågorna vräkte i sugande brottsjöar öfver däck. Hvilken spänning och lust det varit, när lifvet kunde hänga på en sekund och han hade hundratals lif i sin hand. Han drog in hafspusten i långa drag och slöt ögonen kring sina inre syner. Men när han öppnade dem var det att vefva på hjulet igen och vända ångaren.

Inf mellan lugna vikar gled båten åter på sin dagliga aftonfärd.

6. Gullregn.

Tryckande varm och kvalmig låg den sommarstilla staden.

Som utdöd låg den i den dåsiga heftan, hvilken kändes särskildt tung mellan gatornas husrader. Knappst ett åkdon hördes och i grändernas rännstenar lekte liknöjdt och stillsamt sommarens utmärklade och bleka barn.

Inne på gården i grändens sista hus var kvalmet värre än någonstades. Ingen vindpust rörde gardinerna i de vidöppna fönstren och längs med uthuslängan visade sig då och då de feta och makliga rättorna.

Men längst inne i hörnet mellan planket och den genomglödgade hvita ofantliga brandmuren var en liten fyrkantig jordlapp, ett par meter i omfång, och i dess midt tydnade med sina stora gula hängande blomklasar en dufven gullregnsbuske.

Där var en liten bänk bakom den, fäkt invid planket och så pass lummig var busken att den om eftermiddagarne kastade litet skugga kring bänken.

För gumman däruppe i gafvelrummet som aldrig hade råd att komma ut till landet var bänken och gullregnet dock en fridfull oas i allt det instängda sommarkvalmet.

När en sakta vindfläkt någon gång rörde grenarne med de gula klasarne kunde det kännas som en svag doft af blom och sommargrönska.

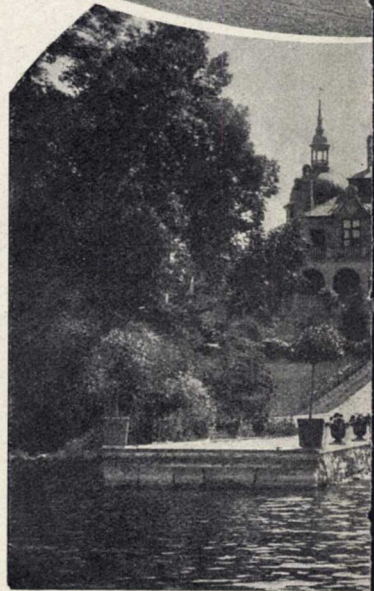
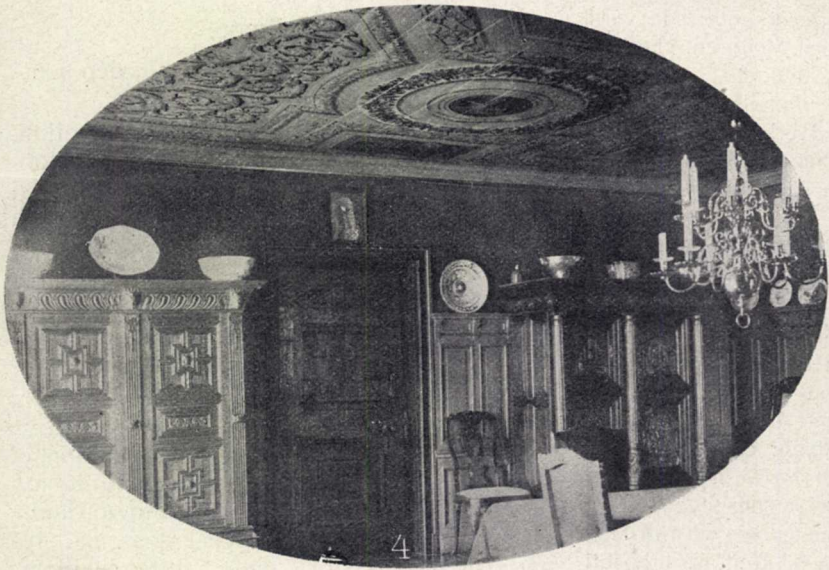
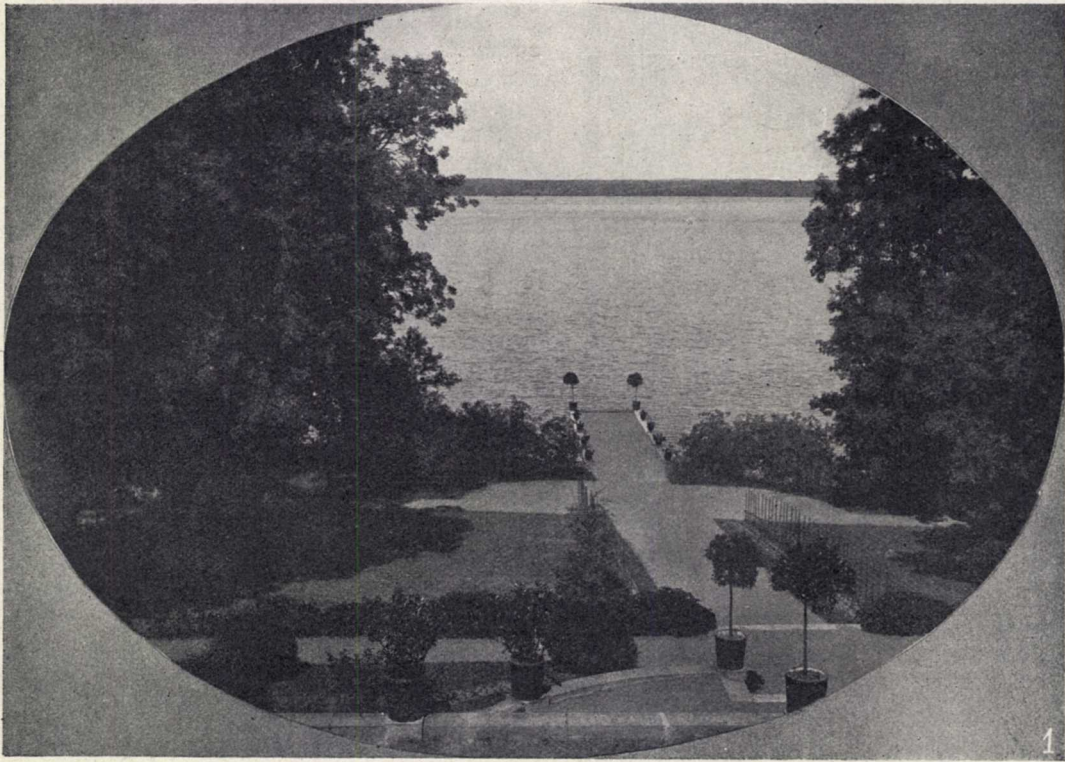
Och slöt hon då ögonen kunde hon känna sig långt därute bland ängar och trädgårdar, dit hon nu aldrig kom.

Och gullregnet skänkte henne leende hangar och blå himmel och lärksång och hela sommarens ljuflighet.

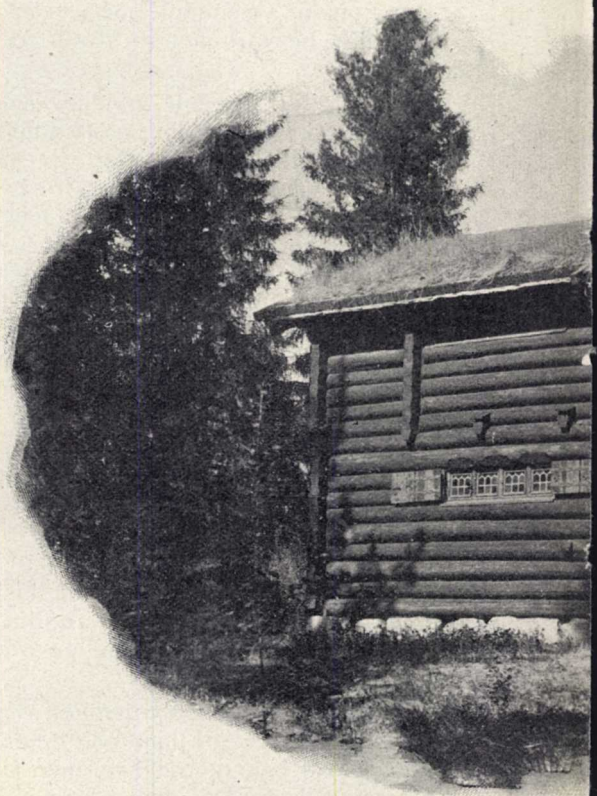
Men som hon satt där i bakgårdens kvafva unkenhet med ett lyckligt leende bakom sitt gullregn blef hon en bild som aldrig glömmes.

Hvad mera ha väl de flesta af oss med all vår längtan och fantasiens alla hugsvalande gyckelbilder än ett sådant där stackars tydnande gullregnsträd.

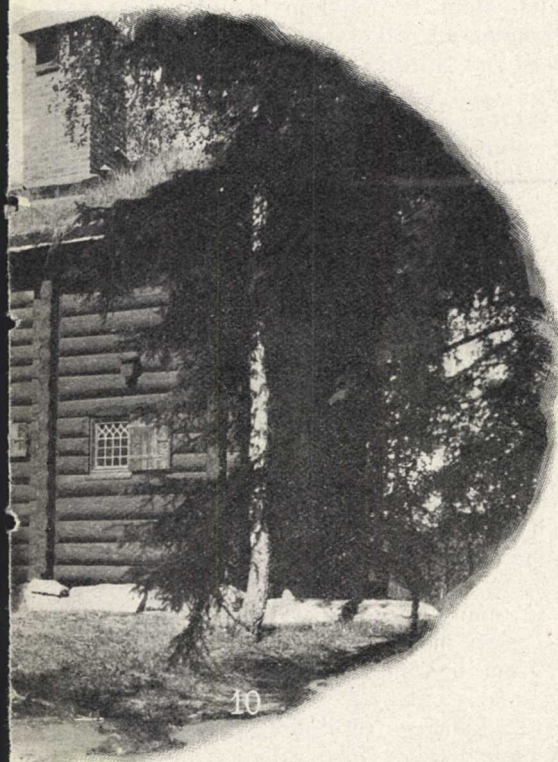
Hos grefve Erik von

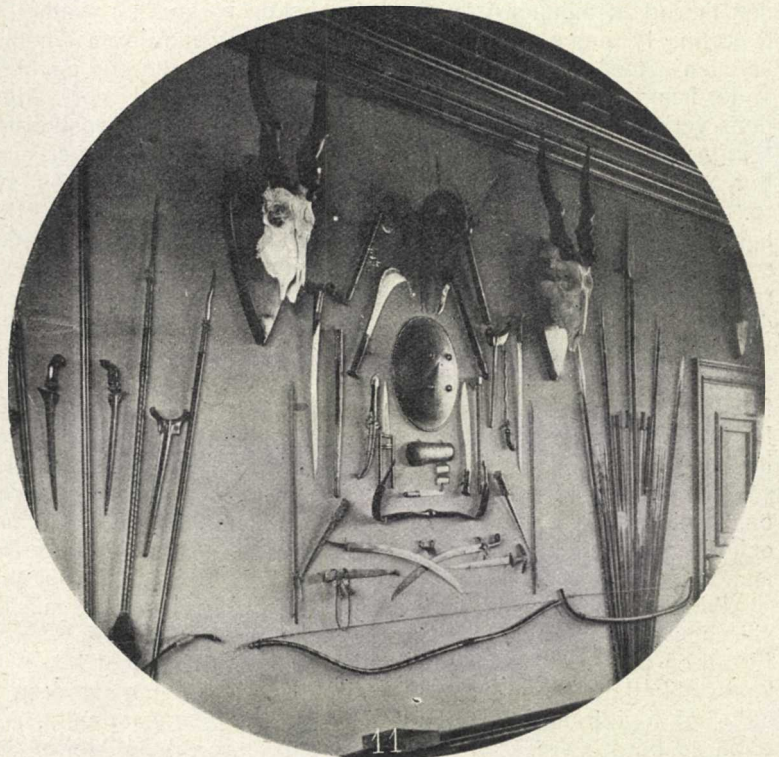
VID EN VIK AF SODER-
manlands största insjö Båf-
ven, en sjö med äkta sörm-
ländsk natur, ligger Roc-
kelstad, en herrgård med
gamla och stolta anor som
bland sina ägare bl. a. räknar
den förnäma skotska
Stuart-ätten. Genom den
lyckliga omständigheten, att
godset i senare tider kom-
mit i händer som varsamt
och pietetsfullt bevarat re-
sterna af äldre kultur och
sammanfogat dessa till ett
helt, torde Rockelstad i vå-
ra dagar vara ett af land-
skapets mest sevärda slott.
Det är nämligen här som
forskningsresanden, greve
Erik von Rosen redt sitt
hem och med sin älskliga
grefvinna och fyra unga,
raska telningar lever ett
sundt och okonstladt hem-

Rosen på Rockelstad.

lif och utöfvar en äktsvensk gästfrihet. Det måste genast stå klart för besökaren att Rockelstad rymmer särdeles rika och dyrbara samlingar, men att grefve Rosen är den mångsidige samlare som han verkligen är, erfar man först vid en rond genom slottet med värden som ciceron. Ty man kan knappast tänka sig ett tidskede som ej här är företrädt alltifrån en dunkel forntid till våra dagar. Här möta oss kostliga små afgudabilder från Faraonernas dagar, stenålderns primitiva redskap och konstnärligt arbetade svenska smycken från folkvandringsoch vikingatiden. Myntsamlingar, bland hvars rariteter märkas ett exemplar af de s. k. blodsklippingarna, de

Signe Hebbes memoarer.

På grundvalen av konstnärinnans muntliga berättelser nedskrifna af HILDUR DIXELIUS-BRETTNER.

(Forts.)

TECKLA HEBBE.

VÅREN 1861 BÖRjade SIGNE HEBBES konstnärliga friluftslif. Hon lämnade då konservatoriet som Lauréate, innehafvare af andra priset i stora operaklassen.

På resan hem till Sverige gjorde hon ett uppehåll i Berlin och sjöng där på flera konserter. Det bifall hon då tillvann sig af publik och kritik tillhöra hennes käraste minnen. Det var den första triumfens sötma. Dess bågare bräddades för den unga konstnärinnan, då hon mottog anmodan att sjunga sopranpartiet i Händels Messias i Domkyrkan, ett uppförande som skulle äga rum under anförande af Direktör Stern vid konservatoriet och under medverkan af stora operans och konservatoriets orkestrar och körer. Hon instuderade det svåra partiet för sin forne lärare professor Wüerst. Det blef en vacker framgång. En kritiker sade visserligen att den unga sängerskans stämma var "zu weltlig" för andlig musik, en anmärkning som emellertid icke var alltför nedslående för en blifvande dramatisk sängerska.

Det var lätta vingar som nu förde den unga konstnärinnan upp mot Danmark och vidare öfver sundet. I Köpenhamn gjordes uppehåll hos system Fanny, hvilken, änka några få år efter sitt giftermål, nu var omgifft med det danska utrikesministeriets direktör, Geheimelegationsrådet P. Vedel. Nu inleddes raden af de många besök hvarom systemsonen professor Waldemar Vedel skrifver i sina minnen från sitt barndomshem.

"Naar mormor och moster Signe kom paa Besög fra Stockholm eller paa Hjemreise fra Paris, bragte de med sig til det ærbare embedsmandshjem i Rosenvænget en fremmed duft, der indsugedes med Begær af os unge: det var Parfymerne og Kostfymerne — til "Afrikanskan" eller Traviata — det var sangen og musiken og alle Teaterhistorierne, som bragte en Luftning af æventyret ind i Hjemmet."

Om modren säger prof. Vedel i detta sammanhang.

"Og Moder selv — hvor længe hon end havde levet i köbenhavnske Embedskredse

og hvor samvittighedsfuldt hun end stræbte at akklimatisere sig, — en fremmed fugl var og blev hun, med en egen 'Vildtsmag' ved sig, egne flyvedriffter i sig, der ikke hørte hjemme i Andegaarden, og dem hun ovilkaarlig indplantede sine Börn.

I Vedelska hemmet sammantræffade Signe Hebbe med många af Danmarks förnämsta personligheter ej blott inom politikens utan äfven inom konstens och litteraturens område. Så sammantræffade hon där vid ett par olika tillfällen med H. C. Andersen, sagodiktaren. Och hon minnes särskildt lifligt en kväll, då Andersen satt och berättade för de Vedelska barnen om storken "som bragte moderen en lille Dreng." Den lilla sjuåriga Annette hörde tyst på, men hennes lilla talande ansikte antog mer och mer ett uttryck af illa doldt missnöje. "Syns du ikke om min lille stork" frågade Andersen. "Nei — Jeg synes det var en skitsstork?" Andersen blef häpen. "Men hvorfor, — min stork en skitsstork?" "Ja, han bragte kun en lille Dreng — hvorfor bragte han ikke ogsaa en lille Pie?"

Den unga damen utvecklade sig så småningom till en af kvinnosakens varmaste anhängare i sitt land och tjänar numera sina idéer såsom Danmarks första kvinnliga fabriksinspektris.

7. Teckla Hebbe.

Hösten 62 var Signe Hebbe tillbaka i Paris för att genomgå en del roller för Maestro Masset innan hon tillträdde ett mycket smickrande engagement som erjudits henne från Hof- och Nationalteatern i Mannheim. Vid denna sin vistelse i Frankrike hade Signe Hebbe att genomgå en af sitt lufs svåraste pröfningar, system Tecklas död. Då Teckla Hebbe infager en så stor och framskjuten plats i sin systers minnesgård liksom hon hade och fortfarande har det i hennes hjärta, så torde en om ock flyktig teckning af denna unga skådespelerska, bortryckt alldeles i början af en sällsynt löftesrik bana, vara på sin plats. Denna teckning gifves måhända bäst genom några utdrag ur Lars Johan Hiertas bref till Signe Hebbe under studieåren i Paris.

I December 1856 skrifver "onkel Hierta" bl. a. . . . "Din syster läser nu för Hr Thorslow. Jag är nu af den mening, att hon bör så obemärkt som möjligt tråda fram för att publiken först må fästa sig vid hennes intagande aparition och så småningom komma att intressera sig för henne; och när så nyfikenheten stegrats och hon hunnit vänja sig vid scenen och öfvervunnit rampfebern, då först bör hon tråda fram ur puppan och fritt utbreda de i glödande färgprakt skimrande vingarna. Det skall allt gå bra! bra! och jag hoppas, att hon om ett eller par år, då hon grundlagt sin reputation, skall obehindrat kunna närma sig sitt ideal, Johanne Louise Heiberg, som hon för öfrigt till utseendet mycket liknar. Då skola vi ställa till en bal:

Jag dansar
Du dansar
Han dansar
Vi dansa
I dansen
De dansa!

De dansa! — Jag menar nu icke Kungl. Teaterpersonalen med undantag måhända af T., S., och J. ty här råder, som du kanske vet, i allmänhet icke samma goda förståendes kamraterna emellan som vid Danska teatern, där så många stora trivfva tillsammans i en pose, som man säger."

Längre fram i samma månad skrifver Hjerta.

— — — Teckla läser nu italienska för Noveni. De hade nyligen föreläsning å eleve-

klippingar som hertigarna Johan och Karl slogo 1568 af det för de mördade Sturarna gifna "blodsvärdet", upptager mynt under svenska regenter alltifrån Olof Skötkonung, vapensamlingen visar oss vapen såväl svenska som exotiska från vidt skilda tider jämte präktiga rustningar, af hvilka man särskildt stannar vid en japansk rustning som framlidne professor Nordenskiöld erhållit som hedersgåfva då han passerade Japan under sin berömda färd rundt Asien, och hvilken grefve von Rosen sedan erhållit i gåfva af friherre Erland Nordenskiöld. Som torde vara bekant deltog grefve von Rosen som etnograf i friherre Nordenskiölds expedition till gränstrakterna mellan Argentina och Bolivia 1901—1902, hvilken expedition till stor del bekostades af grefve von Rosen. Först 1911—1912 företog grefve von Rosen den expedition genom Afrika, som ledde till upptäckten af det märkliga träskfolket vid Bangveolosjön.

Möblerna förskrifva sig nästan uteslutande från 1600-talet och biblioteket har en hel rad praktexemplar i månghundraårig konstmässig handpränt, bl. a. en bibel från 1200-talet med de härligaste miniatyurer, för att ej tala om både aflatsbref och påfvebollar från medeltiden och en mycket fullständig autografisamling. Af icke minsta intresse äro de många präktiga jakttrofeerna, hvars silfverplåtar angifva villebrådets namn samt platsen där det blifvit nedlagdt, ty grefven är en stor nimrod för hvilken bl. a. 23 björnar fått bita i gräset. Ett praktexemplar af dessa posterar i nedre hallen. Grefven visar ett bastant spjut som varit med i en dust mot två nallar, visar märkena efter deras tänder i stålet och på skaffet och säger småleende: "Spjutet var dock starkt nog och jag fick öfvertaget. Annars stode jag ej här och berättade i dag". För öfrigt upptager profsamlungen exemplar af krokodiler, flodhästar, elefanter och annat stordvildt.

Men äfven utanför slottsbyggnaden sträcker sig Rockelstads sevärdheter. Tätt intill den härliga parken där Sveriges största ask, Ygdrasil, utbreder sin väldiga krona, susar skogen milsvid och orörd, lämnad i fred för timmersköflarens yxa och där vandra högdjuren ostörda i den stora stillheten. Här afskild från världens buller, vid en glittrande liten skogssjö möter oss en idyll bland idyller, grefvens jaktstuga, en knuffimrad stuga i ålderdomlig stil. Solidt och tryggt är den timrad af männer från Gustafs socken i Dalarna, ty ingen på närmare håll kände konsten, men dörrarnas konstsmiden med bilder från ägarens jaktäventyr är gårdssmedens verk och gör honom all heder. Här tillbringa grefven regelbundet hvarje år ett par veckor med sin grefvinna i lugn och ro. Hushållet med hvad därtill hörer sköter husmodern med husfaderns biträde för utessylorna, och det finnes saker som skvallra om att det ändock blir tid öfver för handslöjd.

Och då den ljusa sommarkvällens halfskymning smyger in genom de blynfattade fönsterrutorna och den friska skogsvinden för in ljufva dofter af kåda och barr, då sitter husfadern bänkadt i högsätet mellan dess snidade pelare föreställande Tor och Oden och berättar för sin maka om gångna öden och äfventyr eller uppgör planer för kommande dagar.

Alldeles som i sagan. Och en saga är det väl, men en saga som blifvit verklighet, därför att en grefve och en grefvinna ha mod att kasta etikettens tvång och lefva ett fritt och naturligt lif i famnen af den natur, som de båda så högt älska.

IVAR NILSSON.

teatern. Teckla deklamerade Ragnhilds roll i Svend Dürings Hus af Henrik Hertz och var präktig som jättedottern med sina blixtrande ögon och trollrunor, sin vackra organ och ädla hållning."

I Januari 59 skrifer han: — — — Nu skrifer jag för att omtala, att det börjar ljusna för lilla Teckla. Det har varit en förrevisning igen å kungl. teatern hvarvid hon deklamerade ur "Camma" och "Den spanske studenten" där hon liknar Pepita de Oliva som ett bär och hvarvid prester och proselyter, Nordenson och Göranson, voro närvarande. De hafva sagt teaterdirektören så mycket, att Teckla nu ändligen skall uppträda i Svend Dürings hus, som skall uppsättas med melodramer, andesyner och allt." —

Delta uppförande kom också till stånd och Teckla Hebbe debuterade i Ragnhilds roll med stor framgång. Björnstjerne Björnson bevistade en af föreställningarna och blef så intagen af den unga skådespelerskan att han sände henne sin bok "Arne" med en synnerligen vänlig dedikation. Och professor Nielsen vid sitt gästspel i Stockholm som Hakon Jarl blef så förtjust i hennes talang, att han sökte öfvertala henne att komma till Köpenhamn, lofvande att bereda henne tillfälle att uppträda som gäst på det Kongelige.

Fågeln var således färdig att börja sin flykt upp mot höjderna, då hennes vingar plötsligt stäcktes. En bröstsjukdom fick den unga konstnärinnan i sina klor och släppte henne ej förrän den lämnade henne åt döden. Hösten 62 reste hon till Frankrike för att där njuta ett blidare klimat och äfven en tids samvaro med den kära system. Men samvaron blef kort, döden gjorde redan efter några få veckor sin skörd.

"Jag var för flere månader oförmögen till allt arbete", säger Signe Hebbe, "sorgen upptog mig helt, människan hos mig har alltid varit starkare än konstnärinnan."

Teckla Hebbe är förevid på Höckerts tafla "Slottsbranden" på nationalmuseet, där den svartklädda damen med handen mot pannan till höger om änkedrottningen bär hennes vackra drag. Höckert var intim vän i Hebbeska familjen.

I Mannheim.

Sin entré på operan i Mannheim gjorde Signe Hebbe som Pamina i Trollflöjten. Hon sjöng sedan i tio partier af hvilka nio voro stora huvudroller. Kamratlivet var vid operan i Mannheim ovanligt behagligt. "Kanske bidrog till den goda sämjan att teaterkritiken under det spelåret förhöll sig stum. Anledningen till denna stillje var att ett par af recensenterna råkat i lufven på hvarandra, det glunkades t. o. m. om att en duell ägt rum, hvarefter allesammans kommit öfverens om, att ej säga ett muck om teatern det spelåret —!"

Signe Hebbe sjöng under detta spelår äfven på en mängd konserter dels i Mannheim, men äfven i flere andra städer såsom Darmstadt, Heidelberg, Mainz m. fl. Tyskarna visade i synnerhet stor förståelse och sympati för hennes svenska folkvisor och polskor, till hvilka senare Wendela Hebbe nästan utan undantag skrifvit orden. En liten visa af Wendela Hebbe till en norsk fjällmelodi arrangerades af orkesteranföraren vid Hofoperan i Mannheim Vincent Lachner — "lika charmant som musiker som han var trofast som vän" — för piano och stod sedan ofta på Signe Hebbes program: Den lilla visan, nu gömd och glömd, lydde:

Jag rodde mig ut på sejagrunden,
Allt om den stilla sommarkvällen;
Och sen var stunden
Och mörk var lunden

Signe Hebbe som Valentine i Huguenotterna.

Och solen rann bakom fjellen
Och vinden susa i aleträden,
Och foglar sjunga så många qväden
Och vakteln slog
I furuskog,
Och knarren spelte i säden.

Och finge jag vara som lilla vågen
Hon går så lätt och tyster!
Som lilla fogeln
Allt uti rågen,
Han går hvarthän honom lyster.
Och hade jag likaså snabba fötter,
Och kund' jag flyga och ej bli frötter,
Då vet jag nog
Hvarthän jag for
Hvarthän jag längtar och lyster.

Sammanträffande med Richard Wagner.

Det var under vistelsen i Mannheim Signe Hebbe en dag mottog inbjudan från Wagners musikförläggare Schotz med fru i Mainz att som sängerska — mot honorar — illustrera en deras soaré. Wendela Hebbe vistades denna vinter hos sin dotter och de båda damerna mottogo med nöje inbjudningen, allra helst som de hade skäl att hoppas, att Richard Wagner skulle celebrera festen med sin närvaro.

Så blef också fallet. Det dröjde ej länge innan Signe Hebbe festaffonen igenkände Wagners karaktäristiska ansikte bland gästerna.

Det var efter aftonens sångafdelning, då Signe Hebbe bl. a. sjungit ett flertal af sina svenska folkvisor, som Wagner kom fram och synnerligen älskvärdt komplimenterade henne.

Signe Hebbe höll just vid den tiden på att instudera Elsa i Lohengrin. Då hon yttrade, att hon fruktade att hennes röst var för liten för partiet, svarade den store maestron: "För Elsa behöfs icke en stark stämma, min bästa Elsa för närvarande är Mallinger och hon råder icke öfver stora röstmedel." "För öfrigt," tillade han, "vill jag icke att orkestern öfverdöfvar sångaren, ty jag håller på, att min text är hörbar, den är stammen, eken, mannen, omkring hvilken rankan, sången, kvinnan smeksamt slingrar sig."

Det var öfver Wagners person något synnerligen fängslande såsom det särpräglade alltid fångslar och intresserar.

Signe Hebbes sista personliga minne af Richard Wagner, är då hon senare på kvällen såg honom stå i samtal med värdinnan. Han stod i en dörröppning lutad mot dess mörka draperi mot hvilken hans profil med den egendomligt kraftiga pannan

aftecknade sig som mejslad. Han såg bort till Signe Hebbe där hon stod vid flygeln och vände sig sedan leende med några ord till värdinnan. Af denna erfor Signe Hebbe, sedan att han sagt att Fräulein Hebbe med sina blonda lockar "sieht aus wie ein Märchen" — ser ut som en saga.

Dock — det blef ej det allra sista minnet. En tid efter soarén hos Schotz satt Signe Hebbe men sin mor i matsalen på hotell Schwan i Frankfurt. Det var vid lunchtimmen och Wagner syntes med ett större sällskap vid ett af borden. Plötsligt fick han syn på de båda damerna och reste sig genast och kom fram till dem. Han var äfven nu synnerligen älskvärd; Signe Hebbe ler då hon erinrar sig hans rätt så originella anmärkning, då han tryckte hennes hand till farväl: Ni har ju grå ögon — jag trodde de voro svarta."

Kort därefter sjöng hon hans Elsa. Af alla roller hon sjöng i Mannheim lyckades hon bäst med Elsa. Storhertigparet af Baden bevistade vid ett besök i Mannheim en föreställning af Lohengrin, något senare blef Signe Hebbe anmodad att komma till Karlsruhe och sjunga Elsa därstädes på storhertiginnans födelsedag. I sitt hemland tilläts hon aldrig spela den rollen.

Hon frågar sig än i dag med vemod: hvarför?

Till Stockholm öfver Köpenhamn.

Innan ännu hennes kontrakt med Mannheimeroperan utgått erhöi Signe Hebbe från Kungl. Teatern i Stockholm ett synnerligen förmånligt anbud om gästspel och engagement på två år. Genom bemedling af Vincent Lachner lyckades hon blifva löst från sitt kontrakt i Mannheim. Och så anträdde färdan mot Norden.

Redan föregående år hade Signe Hebbe genom professor Niels Gade, å chefen för Det Kongl. Teater i Köpenhamn professor Tilisch vägnar, varit erbjuden fast engagement därstädes. Hon hade dock afböjt det smickrande anbudet på grund af språket, som hon fann mycket svårare än både tyska, franska och italienska. Nu engagerades hon dock för ett gästspel som Susanna i Figaro och Alice i Robert.

Här dröjer Signe Hebbe gärna vid minnet af professor Niels Gade. För det intresse hon både som sängerska och dramatisk konstnärinna, trots sin "for lille næse" tillvann sig af Köpenhamns publik, anser hon sig till stor del ha hans varma uppskattning af hennes konstnärsskap allt tacka.

Det var en kväll efter Robert som Johanne Louise Heiberg "den stora skådespelerskan och ädla kvinnan" kom upp till Signe Hebbe och tackade för den konstnjutning hon beredt henne. Fru Heiberg blef särskildt intagen af Wendela Hebbe, som var sin dotter följaktig och ett par dagar senare mottogo de båda damerna inbjudan till middag hos den celebra damen.

Fru Heibergs villa låg vid hafvet i "Rosenvænget" där äfven det Vedelska hemmet var beläget. Det var i hennes "smukke have" Ibsen njöt den "dag vid sundet" som inspirerade honom till den hyllningsgård han bragte den stora skådespelerskan i det bekanta Rimbrefvet.

Björnstjerne Björnson hade en gång på tal om fru Heiberg yttrat till Signe Hebbe: "hun kan ikke sie ja eller nej utan att man synes hun har sagt noget spirituelt."

"Sådan var hon" säger Signe Hebbe "hon kunde berätta den obefydligaste sak på ett sätt så att man satt aldeles betagen."

(Forts.)

Iduns Pristäfling N:o 17.

LOGOGRYF af Lea.

Hans leende en blomma är,
en ädelsten hans tår,
smaragdgrön mantel skuldran bär
och guldglut är hans hår.
Som tiden gammal är hans sköld,
tas först med tiden ned,
och jämt mot mörker, död och köld
med glädligt mod han stred.
Han älskad är af hög och låg,
af gammal och af ung,
med dans och fröjd och glädjetåg
han firas som en kung.
Och mången yngling, mången mö
de vaka natten rund
för att hans bana blomsterströ
en solig morgonstund.
Och dock sin tron på Skandiens skär
helt kort den höge ställt,
han lika skön som flyktig är
och snart åt annan strand det bär
från tårdränkt dal och fält.
Snart är ett ljuflikt minne blott
den fröjd vi njöto nyss,
dock ha vi alla löfte fått
om än en hälsningskyss.

Och aldrig, aldrig ljög vår vän,
helt säkert kommer han igen.

At nio blad som han mig gett
emellertid jag vill
figurér lägga, som ert vett
skall väga utantill:
Hvad känslan renast säga vet,
Hvad tanken bäst sig tänkt;
en ort, som längtan feberhet
åt konstens söner skänkt;
Hvad världen aldrig knusslar med,
hur njugg den annars är;
Hvad livet är i stord barns sed;
och hvad det dem beskär;
ett ord, hänförende som få,
fast ett pronomen blott;
Hvad lifvet är i stort ändå,
såväl som vårt i smått;
ett grekiskt berg, åt gudar vigt;
Hvad tarvas uti strid;
ett vatten, diamanten likt;
Hvad många finns på frid.
Hvad hette konungen, som var
en klen konstdomare,
begrips likväl, i forna dar
bland gamla grekerne?
Hvad på en tafra mången gång
just kvintessensen blef;
en smakbit hälsad under sång,
af hop den hungern dref;
en mantel utaf tårar väfd,

som skymmer spejarns blick;
ett dödsbud, hvaraf hon blef kväfd,
som ej sin älskling fick;
en frestare, en bakslug sprätt,
som ofta byter dräkt;
Hvad köpte husfrun till sin tvätt?
Hvad tillgrep tjuften fräckt?
Ett barndomsminne alltför ömt
att nånsin glömmas bort;
ett örngott, hvarpå ljuft du drömt;
en fru af snuskig sort;
en spegel, däri grodans ätt
sin hela skönhet ser.
Att finna mera vore lätt
men tråkigt — helst för er.

Lösning märkt pristäfling n:r 17
och helst frankerad med landstoms-
märke insändes till Iduns redaktion
senast den 31 augusti 1918. De tre
första rätta lösningarna, som vid
granskningen påträffas, erhålla hvar-
dera 5 kronor i pris.

**LÖSNING TILL PRISTÄFLING
N:R 15.**

Napoleon 1, kejsare af Frankrike.
Alexander 1, kejsare af Ryssland
Pedro 1, kejsare af Brasilien.

Otto 1, kung af Grekland.
Leopold 1, kung af Belgien.
Ernst August 1, kung af Hannover.
Oscar 1, kung af Sverige.
Nicolaus 1, kejsare af Ryssland.

De tre första rätta lösningarna,
som vid granskningen påträffats, ha
lämnats af fr. Ulla Ericsson, Falun,
kommunist U. Timm, Skultuna, och
fru Maria Bergström, Vesterholm 42,
Sala, hvilka sålunda erhålla 5 kr.
hvardera i pris.

IDUNS TIDSFÖRDRIF

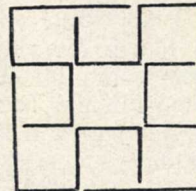
En man planterar i sin trädgård
dubbelt så många krusbärsbuskar som
fruktträd dubbelt så många vinbärs-
buskar som krusbärsbuskar, dubbelt
så många hallonbuskar som vinbärs-
buskar och dubbelt så många jord-
gubbsplanter som hallonbuskar.

Hur många planter var det af hvar
sort när det i allt var 186 planter?

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 29

HUFVUDBRYET:

LÄNGGATAN: Ko, ok, kok kos,
os, Spa, palm, alm. Kokospalm.

BREFLÅDA

RED'S BREFLÅDA.

»Belly». Bidraget antages men
ovisst när utrymmet medger dess in-
tagande.

**IDUNS SKÖNHETS-
INSTITUT.**

(Forts.)

N:r 430. Gif mig ett lätt utfördt,
tillförlitligt recept på hållbart hår-
vatten. Tacksam för svar till
Landsortsfru.

Recept på ett bra hårvatten, som
redan stätt förut upprepas här:
Stimulerande hårvatten.
15 gr. ammoniak; 2 1/2 dcl. renad
sprit, eller eau de cologne af finaste
slag; 7 gr. svafvelblomma; 15 gr.
cantharidintinktur; 60 gr. glycerin; 7
gr. fosforsyrad kalk; 15 gr. kina-
barkintinktur. — Drypes öfver håret
och inmasseras i hufvudsvålen en å
två gånger i veckan. Skulle bland-
ningen verka för irriterande på hu-
den, kan den spädas med lika delar
glycerin och kokt vatten.

N:r 431. Har tillverkat ondule-
ringsvatten enl. Fru Skönhetsdoktors
recept. Carragenmassan låg öfver nat-
ten i flädertest. Dagen därpå var
det en geléartad massa, gick alltså
ej att sila utan passerade jag den
och hade sedan i eau de cologne.
Det är nu en obehagligt tjockflytande
och klimpig massa. Hur skall jag
göra för att få någon användning
af den? »Spikrakt hår».

Hetta upp den »klimpiga» massan
och späd den med litet flädervatten
och sedan den är kall med litet mera
eau de cologne. Ni glömde väl inte
att ha i 25 gr. millefoliumsextrakt?
Det är just det geléartade i massan
som gör att håret genom att fuktas
därmed före upplägningen på papil-
jotter håller sig längre vågigt då det
torkar. Bör ej användas för ofta.

N:r 432. Skulle Iduns Skönhetsdok-
tor vilja säga mig hur Gurkmjök
tillredes? Jag har sett hänvisning
till svaret 334 i n:r 5, men då jag
ej kan få tag i detta nummer, hop-
pas jag att Skönhetsdoktorn uppre-
par receptet.

18-årig småländska.

Recept på Gurkmjök: 120
gr. söt mandelolja; 300 gr. färsk
gurksaft; 90 gr. gurkessence; 8 gr.
pulvr. sikkestvål; 2 gr. bensoëtinktur.
Gurksaften erhålles genom att skära
hela gurkan (färsk måste den vara)
med skal och allt i smala strimlor
och låta dessa sakta koka tills de
bli mjuka och mosiga i så knappt
vatten som möjligt; silas upp ge-
nom sil, sedan genom duk. Essencen
göres af 45 gr. gurksaft och 45 gr.
ren alkohol (eller fin eau de cologne).
Essencen jämte tvålen läggas i en
rymlig glasburk eller butelj och ska-
kas om grundligt. Efter några tim-
mar då tvålen är upplöst tillsättes
gurksaften; skakas tills det är väl
blandadt, hålles upp i en skål och
oljan och bensoëtinkturen tillsättes
under flitig omrörning. Hålles på
små flaskor, som korkas och förvaras
i mörkt rum. — Denna s. k. gurk-
mjök absorberas lätt af huden. Den
ingnides om aftonen efter tvättning
med varmt vatten.

N:r 433. 1) Vore tacksam för ett
råd hur jag på bästa sätt skall an-
vända gurkmjök och hur densamma

(Forts. efter Köksalmanackan.)

MAN SOVER KUNGLJÖT UNDER
Duntäcken
Svensson & Bourghardt
Enda specialfabrik i Norden
Rt. 20. Vinslöv Rt. 121.

på äggulorna under stark vispning. Krämen får därefter sjuda öfver elden under fortsatt vispning, tills den är tjock, då den hålles upp och vispas, tills den är kall. Krämen afsmakas med vaniljsockret eller vaniljessencen och hålles öfver tårtan.

Kall aprikospudding (f. 8 pers.). 350 gr. torkade aprikoser, 1,3 lit. vatten, 125 gr. socker.

Till puddingen: 3 1/2 dcl. af spadet, 3-4 blad gelatin, de passerade aprikoserna.

Beredning: Aprikoserna sköljas väl och kokas i vattnet, tillsatt med sockret, tills de äro mjuka. Lagen fransilas då, och aprikoserna passerar. Gelatinet sköljes i kallt vatten, klippes i bitar och lägges i 3 1/2 dcl. af fruktlagen, som därefter får koka upp och vispas tills den är kall och börjar tjockna. Då tillsättes fruktturen och massan hålles i vatensköljd och sockerbeströdd form och får stå på is eller på kallt ställe 3-4 tim. för att stelna. Puddingen lossas från kanten med en spetsig knif, stjälpes upp på flat glasskål och serveras med vaniljsås.

Hvardagskräm (f. 6 pers.). 12 dcl. grädde och vatten eller 50 gr. torr mjölk och 12 dcl. vatten, 60 gr. hvetemjöl 30 gr. potatismjöl, 1 msk. socker, 2 tsk. vaniljsocker, 1 ägg.

Beredning: I 4 dcl. af mjölken vispas mjölet och denna afredning får stå 1 tim. för att svälla. Resten af mjölken kokas upp, afredningen tillsättes och krämen får under rörning koka omkr. 10 min. Sockret, vaniljsockret och det uppvisade ägget tillsättes och krämen får sjuda. Den upphålles i skål eller karott och serveras kall med saftsås.

(Forts. fr. föreg. sida.)

tillredes. — 2) Har fått fullt med små vårtor på halsen, börja äfven komma i ansiktet. Hvad skall jag göra för att aflägsna dem?

Mognett.

1) Se föregående svar. — 2) Se 385 i nr 20. Iakttag att först afstycka penseln mot flaskans hals samt sedan stor försiktighet, ty ättiksyran är starkt frätande; får ej alls komma utöfver själva vårtan.

Nr 434. Vill fru Skönljetsdoktor godhetsfullt upplysa mig om, hvar den af eder rekommenderade gurkmjölen kan köpas. Är bosatt i större landsortsstad och har förgäfvos sökt erhålla den där. Sara-Kajsa.

Ni kan tillreda den själf enligt receptet i svaret på frågan 432.

Nr 435. 1) Jag är lång och smal i ansiktet, kort och tjock annars. Nu undrar jag hur jag skall bli litet smalare på den öfriga kroppen utan att smalna i ansiktet. — 2) Finns det inget annat medel mot att håret klyfver sig än att klippa det? Ni skriver man skall klippa det hvar annan eller hvar tredje månad. Jag klipper så ofta jag ser något klufvet härstrå men det hjälper inte det minsta. — 3) Finns det något tillförlitligt medel mot vårtor på händerna? Citroner finnes inte att få, åtminstone inte häromkring och salt hjälper inte. Har tänkt försöka med saltsyra. Är det farligt?

Bridget 17 år.

1) Se sv. på fr. 394 i nr 21. — 2) Sköt ert hår så som beskrives i sv. på fr. 429 3) och klipp spetsarna endast efter hvar tvättning. 3) Medlet med saltsyra eller ättiksyra, som står i sv. på fr. 385 i nr 20, brukar vara osvikligt, men stor försiktighet bör iakttagas.

Nr 436. Hvad skall jag göra med mina ögonbryn och öronfransar som ljusna i topparna och äfven glesna? Finnes något alldeles ofarligt medel att få dem kolsvarta som de förr ha varit samt något, som befördrar deras växt. Något inte allt för inveckladt och svåranskafligt! Har följt mycket noga med i edra spalter, men har ännu inte funnit något som passar in på detta.

Ung fru.

Om ni verkligen vill färga era ögonbryn och öronfransar, så lämnas här ett ofarligt medel: Rec. 112 gr. pulvr. gummi arab.; 196 gr. pulvr. kinesisk eller indisk tusch; 5 dcl. rosenvatten. Tuschen och gummit gnidas tillsammans med små kvantiteter rosenvatten tills man får en jämn massa utan gryn. Denna hålles på en butelj och återstoden af rosenvatten påhålles. Det anbringas med en fin pensel först doppad i borsyrevatten.

SINGER
HEMMETS SYMASKIN

NYA
WERMLANDS-TIDNINGEN
Grund. 1850 Karlstad Tryckeriet 1836.
Värmlands äldsta och enda dagliga tidning. Telefon: Namnanrop.

Levnadstolkningar

utarbetas af skicklig astrolog. Uppgit födelsedag och år, födelseort, namn och fullständig adress, samt bifoga 30 öre i frimärken. Aberopa denna tidning.

Astrolog Wilh. Leidner.
Strömgatan 10; Kalmar.

STEINWAY
Ensamagentur: Steinway & Sons
Lundholms Pianomagasin
Jakobsbergsgatan 39, Stockholm.

WOLTA
elektriska
reservväxel med
packas först i kofferten
**ELEKTRISKA
AKTIEBOLAGET**
WOLTA
ULVUNDA PR. STOCKHOLM
UTSTÄLLN. BIRGERJÄRISG. 21

**För att tillmötesgå
förfrågningar**

med anledning af Beatrice Zades artikel
GRETE MEISEL-HESS
i Idun för den 4 augusti) meddelas här
en förteckning på Frida Stenoffs
(Harald Gote) böcker.

Skådespel och romaner:

- Lejonets unge.
- Sin nästas hustru.
- Arkefienden.
- Det heliga arvet.
- Öknen.
- Stridbar ungdom.
- Den hvita dufvans samfund.
- Den smala vägen.
- Kring den eviga elden.
- Kärlekens rival.
- Ljusa bragder och mörka dåd.
- Den kinesiska muren (tillsammans med Anna Lenah Elgström och Elin Wägner).

Essayer:

- Feminismens moral.
- Den reglementerade prostitutionen.
- Humanitet och barnalstring.
- Hvarför skola kvinnorna vänta?
- Fosterlandskänslan.
- Penning och kärleken.
- Riktlinjerna i mitt författarskap.
- Teatern och lifvet.
- Det nya folket.
- Minfru, fru eller fröken.
- Kärleken som kulturproblem.
- Äktenskap och demokrati.
- Könslaveri.
- Krigets herrar — världens herrar.

**Det bör ej vara
damerna obekant**

att man med Gooda-
Jästmjöl når det
bästa resultatet vid små-
bak.
Säljes i burkar à 15, 25
och 50 öre.

Handelsaktiebolaget Sten Sjögren & Co.

I VARJE SVENSKT HEM
bör finnas en svensk,
solid, lättgående
och beprövd

Susquarna
Symaskin

**Sydsvenska Kredit Aktiebolagets
ställning den 31 juli 1918.**

Tillgångar:	Skulder:		
Kassabehållning	7,056,106:81	Aktiekapital	30,000,000:—
Obligationer	14,479,555:—	Reservfond	13,000,000:—
Fastigh. o. inventarier	6,729,504:12	Dispositionsfond	2,000,000:—
Reverser mot säkerhet	118,720,004:73	Pensionsfond	387,458:70
Växlar	70,870:117:05	Depositions- och kapitalräkningar	108,583,169:51
Kreditiv- och löpande räkningar	53,852,556:83	Sparkasseräkning	67,021,601:82
Hos inhemska banker	1,241,223:53	Giro- o. löpande räkn.	44,904,382:15
» utländska	18,934,924:55	Postremissväxlaräkning	6,694,092:94
A andra räknningar ...	10,733,715:71	Till inhemska banker	11,366,142:12
		» utländska	2,292,340:18
		Af utl. banker insatta	4,045,140:90
		A andra räknningar ...	12,323,380:01

Kronor 302,617,708:33

Kronor 302,617,708:33

**Kom låt oss pröva
på**

de putsmedel som enligt förbrukar-
nes utsago ska vara marknadens
bästa: Nordstjernans Me-
tall-, Zink-, Silver-, Spisel-,
Kniv- o. Fönsterputs! I stora
burkar till billigt pris. — Blif för-
brukare och försäljare!

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND
Inneh. af Elisabeth Ostmans Hus-
moderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR
VECKAN 18-24 AUG. 1918.

SONDAG. Frukost: Bröd; smör
små köttbullar med färsk potatis;
kaffe eller te. Middag: Grön-
soppa; stekt sjötunga med potatis;
sockerkaka med frukt och enkel
vaniljkräm.

MÅNDAG. Frukost: Bröd; mar-
melad; fransk omelet med fiskstuf-
ning (rester från söndag) och potatis;
kaffe eller te. Middag: Kropp-
kakor; körsbärs-soppa.

TISDAG. Frukost: Bröd; mar-
melad; välling; gratin på svamp och
potatis; kaffe eller te. Middag:
Potatispudding med blomkål och gla-
serade morötter; kall aprikospudding
med vaniljsås.

ONSDAG. Frukost: Bröd; smör;
halstrad sill med potatis; kaffe eller
te. Middag: Sjömansbiff; saft-
kräm med grädde.

TORSDAG. Frukost: Bröd; mar-
melad; uppvärmd sjömansbiff; kaffe
eller te. Middag: Hotch-potch-
soppa; tunna pannkakor af grädde,
vatten och potatisflingor med sylt.

FREDAG. Frukost: Bröd; mar-
melad; stekta stångryttare med pota-
tis; kaffe eller te. Middag: Spe-
natsoppa; inkokt makrill med falsk
majonnäsås och potatis.

I alla väder

är

Gahns
Maniol
det bästa
för huden.

LORDAG. Frukost: Bröd; smör;
stekt färsk strömming med potatis;
kaffe eller te. Middag: Wiener-
kottletter med sulfvade spritårter;
hvardagskräm med saftsås.

RECEPT:

Sockerkaka (f. 6 pers.). 3 ägg,
105 gr. socker, 3-4 bittermandlar, 50
gr. torr potatismjöl.

Till formen: 1 tsk. smör (5
gr.) 1 msk. mjöl.

Beredning: Sockret stötes fint
och vispas tillsammans med 2 hela
ägg och 1 äggula omkr. 40 min.
Hvarefter den malda mandeln samt
potatismjölet tillsätts. Sist nedskä-
res den återstående ägghvitan, slagen
till härft skum. Smeten hålles i en
väl smord och mjölad rund form
eller stekpanna och kakan gräddas i
svag ugnsvärme omkr. 35-40 min.
Uppstjälpes, får kallna, klyfves och
fylles med sylt eller något fruktmos,
skäres och överhålles med enkel
vaniljkräm. Serveras som efterrätt eller
till kaffe eller te.

Enkel vaniljkräm (f. 6
pers.). 1 ägg, 1 äggula, 30 gr. socker,
2 tsk. potatismjöl, 2 dcl. vatten,
2 dcl. grädde, 1 msk. vanilj-
socker eller 3-4 droppar vanilj-
essenc.

Beredning: Ägget, äggulan och
sockret vispas 15 min. Potatismjölet
utröres med 1/2 dcl. af vattnet, resten
af vattnet kokas upp med gräd-
den, afredningen tillsättes och såsen
får ett appok, hvarefter den hålles

**A. B. PHARMACIAS
PARAMINT
PASTILLER**
FÖRORDAS AV LÄKARE
vid sjukdomar i munhåla och svalg.
Effektivt skydd mot smitta
vid epidemier.
Flaskor om 50 st. Kr. 1:75.
SÄLJAS ÖVERALLT

Under
Juni, Juli och Augusti
hålles
Iduns Expedition
öppen
Lördagar kl 9-3. Öfriga hvardagar 9-4.

N:r 437. Hvad skall jag göra med min hy, som hvarje vår blir skroflig och ojämn, trots att jag sköter den mycket noga? Dessutom har jag många stora porer vid näsan.

Ung Idunprenumerant.

Använd gurkmjolk. Se sv. på fr. 432.

N:r 438. Finns något medel att få bort en massa svarta prickar, som jag har på näsan och omkring densamma? Ser ut som pormaskar men gå ej att klämma ut. Fett gör det än värre.

Ingrid.

Se sv. på fr. 404 2) i n:r 24.

N:r 439. 1) Ber om råd angående mina armar. De äro gängliga, långa och röda. Detta gäller likaså mina händer. Hvad är att göra? Hur få bort »hårbeklädnaden» på armarna? — 2) Är Paulis Liljemjölkskrème lämplig för ansiktet och är Barnängens Poudre d'Or bra? — 3) Hur få bort »solbrännamustascher», som redan nu skugga öfverläppen? — Föregående nummer, som kanske innehållit svar på detta, äro ej tillgängliga för mig nu.

»25-års landttös».

1) Jag råder er att ett par gånger dagligen utföra kraftig armgymnastik så att armarnas muskler bli utvecklade och cirkulationen bättre. Därtill bör ni deltaga i husligt arbete där båda armarna komma till användning och så mycket som möjligt ro och simma, hvilket allt utvecklar armmuskulerna. »Hårbeklädnaden» borttages med följande: 90 gr. svafvelbarium, 360 gr. vatten blandas med pulviserad stärkelse till en deg, som anbringas och får sitta tills den torkar, då den borttages och håren följa med. Upprepas vid behof. — 2) Både crèmen och pudret ni nämner äro säkert bra, och ni får väl pröva om de lämpa sig för er. — 3) Mot stark solbränna och bruna fläckar rekommenderas en salva af 20 gr. lanolin, 20 gr. vaselin och 10 gr. vätesuperoxid, som påstrykes på aftonen efter tvättning med varmt vatten. Får ej komma åt håret eller ögonbrynen.

N:r 440. Vore tacksam få veta något effektivt medel att få fyllig barn. Har försökt djupandning men utan resultat. Har hört att det i utlandet lär finnas några slags piller eller dyl. Finns något sådant medel här?

Inga.

Fortsätt ihärdigt med djupandningen så som den förut är beskriven. Den vidgar bröstkorget och således äfven barmen. Ni kan ju äfven försöka att försiktigt ingnida följande fettbildande crème: Färskt svinster 100 gr.; 80 % alkohol 20 gr.; rosmarinessence 11 droppar; bergamottessence 11 droppar. Låt utföra receptet på ett apotek. — För annonserade invärtes medel bör man akta sig.

N:r 441. Vore tacksam få veta hvar i Stockholm elektrisk behandling för borttagande af misspydande hårväxt kan erhållas. I skönhetsinstitutet vid Biblioteksgatan förekommer ju ej sådan. Finns intet annat säkert medel?

May.

Hos en hudläkare kan ni säkerligen få sådan behandling. Se annars sv. på fr. 439 1) senare delen.

N:r 442. 1) Hur skall man få bort misspydande skägghårter till ansiktet? Finns något medel att åtminstone hindra håret från att växa där? — 2) Har naturligt mycket hår på armarna, hvilket jag skulle vilja aflägsna men känner ej heller till något medel däremot. — 3) Finns något bepröfvat medel som stärker hårväxten? — 4) En af mina bekanta ber också genom mig få framföra en fråga om hur man lättast kan aflägsna liktornar, antingen mjuka eller hårda? Går det med operation eller finnes något annat förtäffligt medel?

Ny prenumerant.

Det är riskabelt att själf experimentera med borttagandet af vårtor i ansiktet, isynnerhet sådana ni har. Bäst därför att rådfråga en hudläkare. — 2) Hårbeklädnaden på armarna borttages enl. sv. på fr. 439 1) senare delen, och om huden blir irriterad påstrykes litet zinksalva. — 3) Se sv. på fr. 430. — 4) Lägga på ett omslag med Burrows lös-

ning (köpes i färghandeln), utspädd med $\frac{1}{3}$ vatten. Måste hållas fuktigt med vaxtaft öfver vaden. Pålägges om nätterna tills liktornen blir mjuk och kan aflägsnas. Lösningen borttar äfven ömheten i inflammerade liktornar. I riktigt svåra fall bör man söka hjälp i operation.

N:r 443. Finns något fullt effektivt och tillika ofarligt medel mot generande hårväxt under hakan och på öfverläppen? Samt någon bot för att ett annars präktigt hår hämmas i växten genom att håren klyfva sig?

Göteborgska.

Se sv. på fr. 439 1) senare delen samt sv. på fr. 435 2) och 439 3).

N:r 444. Vill Skönhetsdoktorn vara god att än en gång upplysa om hur få bort generande hårväxt på hakan. Minns att jag sett det men kan ej nu få tag i den tidningen där det stod.

45 år.

Se sv. på fr. 439 1). Om huden blir irriterad påstrykes litet zinksalva.

N:r 445. Hvar i Sveriges rike kan jag få köpa valnötslekokt eller blad för beredande af sådan? Måste icke håret på något sätt prepareras, för att färgen skall fastna? Har försökt att stryka litet färg på mina hvita hårstrån, men färgen flyter samman i små droppar, fastnar ej och resultatet blir intet.

Ny prenumerant.

Valnötsblad eller dekokt därpå brukar i vanligt fall fås på apotek. Håret måste först tvättas med litet soda i vattnet så att det blir fritt från fett. Sedan låta det riktigt torka innan dekokten inborstas. Se hur dekokten tillredes samt behandlingen i sv. på fr. 401 i n:r 24.

N:r 446. I n:r 10 af Idun den 10 mars 1918 och dess skönhetsinstitut står i frågan 352 att »Prenumerant» använt dekokt på valnötsblad. Vore tacksam få veta hvar bladen köpas.

Aina.

Se föregående svar.

N:r 447. Finns det något verkligt tillförlitligt, ofarligt medel att få brunt glanslöst hår mörkare bronsfärgadt och glänsande? Har förr haft nästan svart hår med den härligaste glans trots att det alltid varit mycket fett. Jag sköter det precis på samma sätt nu som då, tvättar det i god tvål 1, högst 2 ggr. i månaden och sortorkar och borstar kraftigt. Det oaktadt ser det nästan alltid »kladdigt» och glanslöst ut och så ljusnar det. När det är aldeles nytvättadt är det vackert bronsfärgadt i topparna och jag vore gränslöst glad om jag kunde få hela håret sådant. Har sett någon gång i Idun ett recept på valnötsblad eller dyl.

BARNÄNGENS

POUDRE D'OR COMPACTE

i olika nyanser.
För nordiskt klimat
rekommenderas
**gult, diskret och
brunt, som gifva
hyn en naturligfärg**

men minns nu ej hur det löd, och om det passade för detta.

26-årig norrländska.

Det finns många hårfärgningsmedel, men det minst skadliga är utan tvifvel valnötsblad hvilket dock måste upprepas ganska ofta. Se sv. på fr. 445 och sv. på fr. 401 i n:r 24.

N:r 448. Har af Skönhetsdoktorn lärt att svafvelpomada skall ta bort mjäll. Men jag tycker pomadan ser så fet ut, och som mitt hår redan är alltför fett, undrar jag om den kan vara bra för mig. Om inte, hvad skall jag använda i stället?

Undrande.

Svafvelpomadan bör användas efter tvättningen af håret sedan det är väl torrt och då i ganska ringa mängd på själfva hårbotten. Se skötseln af håret i sv. på fr. 429 3); tvättar ni er på detta sätt en å två gånger i månaden behöfver ni ej lida af mjäll.

(Forts.)

Ensam moder

frågar om det finnes någon god fam., som vill öppna sitt hem och sitt hjärta för en liten rar 6 års tös. Både fadern och modern äro mycket väl utrustade å hufvudets vägnar. Tacksam för svar under adr. »Hem 1918», Iduns exp. f. v. b.

IDUNS KOKBOK

utgifven af Elisabeth Ostman, afhandlar såväl matlagning i vanlig bemärkelse som bakning och konservering af kött, fisk, frukt, grönsaker och svamp, karamell- och konfektkokning, beredning af drycker och charkuterivaror, servering, borddukning och servettbrytning och

är

vår modernaste kokbok till utstyrel och innehåll. Alla bokens 1,071 recept äro praktiskt pröfvade vid Elisabeth Ostmans Husmoderskurs och öfverskådligt uppställda, med ingrediensernas vikt eller rymdmängd noggrant angifven. Äfven helt unga husmödrar och tjänarinnor med mindre erfarenhet och vana finna därigenom en säker handledning,

den

är rikt illustrerad, med 12 färgtrycksplanscher af köttstycken, fåglar, fiskar, svampar samt grönsaker jämte fyra styckningsplanscher och två sidor med fotografier af olika servettbrytningar. Det

bästa

beviset för bokens lämplighet som vår generations kokbok för det borgerliga svenska hemmet är, att det redan tryckts öfver 40,000 exemplar af

kokboken.

Den kostar, inbunden i vackert band, endast kr. 7:— och den finnes att tillgå hos närmaste bokhandel eller portofritt från Förlaget, Iduns expedition, Stockholm.

Overland

TRADE MARK REG.

Den populära "Country Club".

Overland-modellen "Country Club" är särdeles omtyckt af aristokrati.

Dess låga linjer gör den särdeles lämplig som sportvagn, dock förlorar den härigenom ej något som helst i komfort.

Ni kan köra med den hvar som helst. Den har stark motor, stora hjul, dito ringar och mjuka cantilever-fjädrar å bakhjulen, högsjänd magnetapparat och elektriska kontrollappar, är komplett utrustad. — Är med andra ord en automobil Ni alltid kommer att vara stolt öfver.

Utförandet är förstklassigt och priset, tack vare den enorma tillverkningen, förvånansvärdt lågt. Just därför är Overland "Country Club" den mest populära automobilen i landet.

Ensamförsäljare för Sverige:

Rich. F. Björkmans Motor A.-B.
STUREGATAN 36, STOCKHOLM.

WILLYS-OVERLAND, Inc.
Toledo, Ohio, U. S. A. 1764.

LEDIGA PLATSER

ENKEL, BÄTTRE FLICKA, ej öfver 25 år, får plats i liten familj i Lidings Villastad att med husmoders hjälp utföra alla i hemmet förekommande göromål utom skurning. Svar med uppgift om ålder, lönepret. m. m. torde sändas till »Liten familj», postfack 561, Stockholm 1.

ANSTÄLLNING SOM LÄRARINNA att undervisa 2 barn (9 och 10 år) i elementarskolans ämnen erhåller undervisningsvan, anspråkslös och gudfruktig flicka i organistfamilj i Fryksdalen, Värmland. (Musik och handarbete inbegripes.) Löneanspråk jämte betygsafskrifter och fotografi sändas snarast till »Organistfamilj», denna tidnings exp. f. v. b.

EXAMINERAD BARNSKÖTERSKA, verkligt barnkär och pålitlig samt frisk och gladlynt, får plats i trefrigt landhem att sköta och sysselsätta en duktig och rar gosse, 20 månader gammal. Sökanden bör vara sjukvårdskunnig samt veta sig kunna trivas på landet. Pålitlig och kompetent person kan påräkna god aflöning. Svar med foto, som återsändes, samt rek. och lönepret. jämte uppgift om ålder torde ställas till »15 September i Östergötland», Iduns exp. f. v. b.

LÄRARINNA, fullt kompetent att undervisa 3 gossar i 2 och 3 klassens kurs (ett läxlag) önskas för kommande läsår. Svar snarast med uppgift om lönepretentioner, betygsafskrifter, rekommendationer o. porträtt, som återsändes, t. Kyrkoherden, Anäset, (Västerbotten).

EN BÄTTRE landbrukardotter kunnig i enkel matlagning och bakning sökes till 1 eller 15 september att jämte husmodern sköta hemmet, som består af 4 personer. Hjälp till tvätt och skurning. Lön 25 kr. 15 dagars semester pr år. Svar till Fru Sigrid Dafgård, Apoteket, Långshyttan.

BARNSKÖTERSKA, pålitlig och barnkär får plats 1 sept. att sköta ett spädt barn samt en 1½ års flicka. Sjukvård har företräde. Ansökanden med betyg eller referenser samt lönepret. sändes till »Barnsköterska», p. r. Falköping.

BARNHUSA, frisk, pålitlig, proper, duglig och barnkär önskas för två barn, 2 och 3 år, i Gefle. Hög lön, god behandling. Major Stålhammar, Bredaryd.

BÄTTRE FLICKA, med lust att sköta en jungfrus göromål, erhåller plats i örnjördsfamilj. Svar till »Familjemedlem 6», Iduns exp. f. v. b.

EN LÄRARINNA önskas för en 12-årig flicka. Svar, åtföljdt af betyg, rekommendationer och löneanspråk motes af Kyrkoherde C. V. Roland, Skog, Stråtråra.

FORMANLIG PLATS I STOCKHOLM. Verkligt fin, pålitlig, barnkär flicka erhåller plats att sköta två rara barn om 7 och 5 år. Sömnkunnighet önskvärd. Tre personers hushåll. Jungfru finnes. Omgående svar med uppgift om löneanspråk och helst foto till »1 sept.», Iduns exp.

ENSAMJUNGFURU från landet. stadgad, ordentlig och pålitlig, fullt kunnig i god matlagning och bakning sökes. Verkligt dugande person kan påräkna god lön. Familjen består af 2 personer och bor i Stockholm. Svar till »E.», Iduns exp. f. v. b.

TVENNE ELEVPLATSER äro till ansökan lediga å Kustsanatoriet Apelvikens, adr. Varberg. Ansökanden jämte skol- och friskbetyg torde insändas till underläkaren.

EN BILDAD FLICKA med lust att biträda i hushållsyrsslor och kunnig i barnavård får anställning. Sökanden bör vara ordentlig och pliktrogen samt hafva fallenhet för att handhafva barn och vara barnkär. Svar med foto, betygsafskrifter och rekommendationer till »Sundsvallsfamilj» under adr. S. Gumaelii Annonssbyrå, Stockholm f. v. b.

EX. BARNSKÖTERSKA, värlek, med flerårig arbetsvana, erh. arbete genom SVENSKA SJUKSKÖTERSKEBYRÅN, Vasagatan 11, Göteborg. Tel. 144 35.

ENKEL, BILDAD FLICKA eller bättre barnjungfru helst i 25 å 30 års åldern, frisk o. med lugnt glad sätt, absolut van att själlständigt sköta friska barn, sökes till 2 gossar 4 resp. 2½ år o. en flicka 1 år af familj i Göteborg för c:a 1 års tid. Tillträde 1, senast 15 sept. Utförl. svar med betygsafskr., rek., löneanspr., uppg. när platsen kan tilltr. o. helst foto under sign. »Absolut pålitlig», Nord Annonssb., Göteborg.

DUGLIG ENSAMJUNGFURU (2 pers. hushåll Stockholm) får plats 1 sept. Rekommendationer fordras. Svar till »A. K.», Öregrund p. r.

SNÄLL, ANSPRÅKSLOS FLICKA får plats som sällskap och hjälp i två pers. hush. Jungfru finnes ej. Hjälp till tvätt och skurning. Fritt vivre. Svar till »Box 39», Sköfde.

ENKEL, bättre stadgad flicka, kunnig uti matlagning och husliga sysslor, som ensam vill sköta 2 personers hushåll utom tvätt och skurning, önskas genast. Svar till »Ordentlige», Vänersborg p. r.

Guvernör

önskas för 9-årig flicka till 1 okt. med undervisningskyldighet i vanliga skolämnen och äfven musik. Svar till Apotekare Hallgren, Skog, (Väster-norrlands län).

Socialt intresserad

praktisk hushållslärlarinna sökes att å välgörenhetsstiftelse i Djursholm förestå hushåll och undervisa unga kvinnor i enkel matlagning. Svar till Svenska fattigvårdsförbundet, Norrlandsgatan 17 hvardagar (utom lördagar) kl. 11-12.

Föreståndarinnan

och två biträden för nybildadt arbets-hem, afsett för 25 å 30 kvinnor, önskas. Sökande bör vara i åldern 25-40 år och äga god skolbildning, vara kunnig i matlagning, bakning, tvätt, strykning, sömnad och sjukvård, eller några af dessa grenar, samt äga ett bestämt men på samma gång vänligt sätt. Hufvudvillkor fästes vid sökandes intresse för social verksamhet. Platserna äro att tillträda nu genast, och närmare upplysningar lämnas å Malmö Stads Arbetsförmedlings Kvinnl. afd. T. 3989.

Lärlarinna

i vanliga skolämnen, tyska, musik och handarbete sökes till den 1 sept. Svar med rek., löneanspr. o. foto emotes före den 25 aug. till »1918», Stigtomta p. r.

Fransk bonne el. tysk bonne el. engelsk nurse

önskas för 2 gossar, 7 o. 10 år. Svar till rikstel. Stockholm 4299 mellan kl. 1-2 e. m. el. und. signatur »C. v. R.», Iduns exp. f. v. b.

Musikalisk, undervisningsvan

Lärlarinna

önskas för en 11-årig gosse och en 10-årig flicka. Prestgården, Glimåsen, Skåne.

Guvernör

elementarbildad, musikalisk och undervisningsvan erhåller plats i prästgård den 15 sept. att läsa med två barn i ålder 8 o. 11 år. Svar med betyg, ålder, foto, ref. och lönepret. t. Kyrkoh. L. Brodin, Raflundabro.

Barnsköterska

som med intresse och kärlek vill ägna sig åt ett efterlifvet barn, får plats genast hos familj i stad med 3 barn. Svar med betygsafskrifter till »Mellersta Sverige», under adress S. Gumaelii Annonssbyrå, Stockholm f. v. b.

Värdinneplats.

Hos ung troende bruks- och godsägare, i god och aktad samhällsställning, finnes treflig och själlständig plats ledig för likasinnad bildad bättre flicka i 25 års åldern, att representera och i öfrigt med tjänarens hjälp sköta ett ge-diget och ordentligt ungarshem. Svar med fotografi, uppgift om ålder, bildning, samhällsställning o. s. v. till »Hustomten på Sjövik», und. adr. S. Gumaelii Annonssbyrå, Sthlm f. v. b.

Guvernör

sökes att undervisa och äfven i öfrigt sysselsätta en flicka 9 år, två gossar om 6-7 år. Sökande som är villig att deltaga något i sysslor inom hemmet äger företräde. Svar med betyg, foto och lönepret. torde sändas till Fru Jägmästare Göthe, Brunsbergs herrgård, Brunsberg, (Värmland).

Lärlarinna.

Bildad musikalisk flicka komp. att undervisa 3 barn i ålder 8-12 önskas från hösten. Svar med foto, ref. och löneanspråk till Kamrer Hirsch, Essvik, Vr. Norrland.

En enkel, bättre flicka

erhåller plats hos tjänstemannafamilj (4 pers.) att tillsammans med fru sköta hemmet och barnen. Svar märkt »Familjemedlem 1 sept.», under adress S. Gumaelii Annonssbyrå, Stockholm f. v. b.

Husföreståndarinnan

erhåller plats i Stockholm. Svar med upplysningar rörande föregående anställning, lönepretentioner, ålder etc., helst med bifogande af fotografi som returneras, emotes under adress »Stockholms hem 1000» denna tidn. exp.

Barnfröken,

musikalisk och elementarbildad, enkel hushåll och med kärlek till barn erhåller nu eller senare plats i god familj i Stockholms närmaste omgivning att biträda med barnens skötsel. Svar med rekommendationer, foto och lönepretentioner till »Bokförläggarfamilj», Vecko-Journalens exp. f. v. b.

PLATSSÖKANDE

FÖRLOFVAD FLICKA önskar den 1 okt. komma till större herrgård för att under duglig husmoders ledning inhämta kunskaper till ett hems skötande. Fritt vivre och familjemedlem. Svar till »Sydvästra Sverige», postkontoret, Halmstad.

EX. BARNSKÖTERSKA med goda betyg och rek. önskar plats i okt. Svar till »Plikttrogen E. L.», Iduns exp. f. v. b.

FÖRLOFVAD FLICKA önskar plats i familj, som hjälp- och sällskap. Vill gärna lära matlagning. Familjemedlem. Svar till »Januari 1919» pr Hässelholm.

20-ÅRIG FLICKA, som genomgått 8 kl. läroverk samt husmoderskursen vid Fackskolan i Uppsala, önskar plats som husmoders hjälp i bildad fam. Svar till »Margit», Iduns exp.

SJUKVÅRDSKUNNIG FLICKA söker enklare sjukvårdsplats. Sv. t. »Intresserad», Gustafsplats p. r.

ENKEL FLICKA som genomgått kurs i hushåll, sömnad, önskar plats att som familjemedlem biträda i hushållet, helst å gods eller herrgård. Betyg o. rek. lämnas. På lön fastes ej afseende. Tacksamt för snart svar till »29 år», Iduns exp. f. v. b.

BÄTTRE, ENSAMSTÄNDE FLICKA van vid sjukvård, önskar plats såsom hjälp och sällskap åt ensam, klen herre eller dam. Svar till »X.», Rålanda p. r.

ARBETSAM och duktig ex. massös söker plats. Dessutom kunnig i bokföring, musik, handarb. m. m. Vackra betyg från fleråriga platser. Svar till »28», Fack 77, Bjärnum.

UNG, ELEMENTARBILDAD FLICKA, som genomgått Kindergarten-Seminarier i Stockholm, söker anställning i familj för att undervisa barn i kindergården samt i förberedande klasserna. Svar till »V. W. 1896», Alingsås p. r.

MUSIKALISK, UNG FLICKA af god familj, som med utmärkt betyg genomgått 8-kl. läroverk, och är kompetent att undervisa barn i alla skolämnen, önskar till hösten anställning i god bildad familj, helst å större egendom på landet. Foto och fina ref tillhandahållas. Svar till »Glad och hurtig», Borås.

16 ÅRS BÄTTRE FLICKA önskar plats i familj att hjälpa till med hvarjehanda göromål. Helst där barn finnes. Svar till »Villig», Box 41, Brålanda.

FLICKA önskar plats i familj, helst där tillfälle gifves att lära och deltaga i kontorsgöromål. Van vid sömnad. Något halt men fullst. frisk. Svar med lönef. till »Stillsam Skånska», Ida Anderssons pappershandel, Skurup.

KVINNLIG SJUKGYMNAST med sjukvårdskurs, söker plats i familj eller hos privatperson. Bästa referenser. Svar till »Massage sept.», Iduns exp. f. v. b.

ELEMENTARBILDAD FLICKA, af god familj, något musikalisk, kunnig i matlagning, bakning m. m. söker plats i vänlig familj, företrädesvis där jämnårig dotter finnes. Svar till »20 år», Box 12, Strömmås Bruk.

UNG FLICKA, som genomgått 8 kl. läroverk önskar plats till hösten att läsa med barn i ålder 7-12 år. Ref. finnas. Svar till »Skånska», Engelholm p. r.

SOM HUSMORS HJÄLP i mindre familj, där jungfru finnes, söker ung, barnkär flicka plats. Palmquist C. o. 17 Malmkilnadsgatan, Stockholm.

21-ÅRIG, BILDAD FLICKA, som genomgått 8-kl. läroverk, önskar plats helst på landet, som hjälp och sällskap, gärna där barn finnes. Önskar blifva ansedd som familjemedlem. Svar till »E. M. C.», Box 49, Bjärred.

FÖRLOFVAD FLICKA önskar den 1 nästa november eller senare, att såsom hjälp i bättre familj (gärna läkare- eller bruksfamilj) mot fritt vivre lära sig allt hvad till skötseln af ett hem hör. Svar till »C. L. 26 år», p. r. Lund.

UNG, HUSLIG, intresserad flicka önskar komma till präst- eller herrgård för att deltaga i förekommande göromål. Är villig betala något. Svar emotes tacksamt till »Förlöfvad Småländska», Hofmantorp p. r.

HUSA, kunnig och värlekommenderad, önskar plats i finare familj inst. flytt. Svar till »Karina», p. r. Sundsvall.

FÖRLOFVAD GOTLÄNDSKA, 23 år, önskar att såsom familjemedlem få komma i familj för att få lära sig alla inom ett hem förekommande göromål. Är förut qvlvis kunnig i matlagning. Svar till »Ulla», Hense, p. r.

BÄTTRE FLICKA önskar plats i ett finare hem att hjälpa till med hvarjehanda, innehar plats i Bokhandel men önskar ombyte. Svar till »Hösten 1918», p. r. Falkenberg.

2 smålandsflickor, 19 och 20 år

önska i sept. komma i tvenne familjer som umgås. Helst i mellersta Sverige. Kunniga i matlagning, bakning, sömnad och handarbeten. Musikaliska. Fritt vivre och helst någon lön önskas. Foto och ref. finnes att få. Svar till »Familjemedlem Elin, Lisa», Alvesta p. r.

Handarbetslärlarinna

önskar plats i hem eller skola att undervisa i handarbeten och musik. Tacksamt för svar till »Småländska», Mariannelund.

KVINNLIG GYMNASTIKDIREKTÖR önskar plats gen. vid sjukhem, el. i fam. Svar till »English spoken, 22 år», Hvetlanda p. r.

Ung, bildad flicka

med intresse och fallenhet för husliga sysslor, önskar komma till större herrgård eller prästgård såsom husmoders hjälp. Tacks. för svar till »Familjemedlem A. S.», Iduns exp. f. v. b.

Bildad, förlofvad flicka önskar komma i bildadt hem — helst i prästgård — för att få tillfälle att grundligt deltaga i alla husliga syssl. Sv. t. »Fritt vivre», Iduns exp. f. v. b.

Examinerad,

ung, kvinnlig sjukgymnast söker anställning å sjukvårdsanstalt eller i familj eller hos ensam person. Är äfven villig biträda vid skrifögromål. Svar till »I. H.», Iduns exp. f. v. b.

Ung elementarbildad

prästdotter söker plats på herrgård eller prästgård att läsa med någon nybörjare el. som hjälp och sällskap åt någon klen flicka. Svar till »Anspråkslös», Bildad.

Elementarbildad,

musikalisk flicka (21 år), som dels varit i Tyskland under 1 år och sedan genomgått Fröbelinstitutets B-kurs önskar få plats i fam. att sköta spädt barn el. barn under skolåldern. Löneanspråk 40 kr. i månaden. Svar till »Fröbel», Iduns exp. f. v. b.

Intresserad,

glad och hurtig flicka med normal-skolekompetens söker plats som husmoders hjälp å landegendom, helst i Dalarna. Svar till »Musikalisk», p. r. Uppsala.

Bättre flicka,

som genomgått 8-kl. läroverk söker plats att läsa med barn samt är äfven villig att vara behjälplig med lättare inom ett hus förekommande göromål. Små lönepret. Svar till »R. A. 1918», p. r. Helsingborg.

18-års flicka

som genomgått 8 kl. läroverk, önskar plats att undervisa barn i åldern 6-14 år jämte musik. Svar till »Hösten 1918», Annonssb., O. Larng. 1, Göteborg.

19-årig flicka

ingenjördotter, önskar plats den 1 eller 15 nästa september som husmoders hjälp, helst på landet. Är kunnig i enklare matlagning, städning och tvätt. Har genomgått kurs i sömnad. Svar emotes märkt »V. F.», under adress S. Gumaelii Annonssbyrå, Stockholm f. v. b.

Utmärkta organ

för annonsering i landsorten äro följande tidningar:

- Arvika:** Arvika Tidning.
- Avesta:** Avesta-Posten.
- Borlänge:** Borlänge Tidning.
- Borås:** Borås Tidning.
- Eksjö:** Eksjö-Tidningen.
- Engelholm:** Engelholms Tidning.
- Eskilstuna:** Eskilstuna-Kuriren.
- Falun:** Falu-Kuriren.
- Gefle:** Gefle-Posten.
- Halmstad:** Hallandsposten.
- Hedemora:** Södra Dalarnes Tidning.
- Hälsingborg:** Hälsingborgs Dagblad.
- Härnösand:** Härnösands-Posten.
- Höganäs:** Höganäs Tidning.
- Jönköping:** Smålands Allehanda.
- Kalmar:** Boremetern.
- Karlskrona:** Karlskrona-Tidningen.
- Karlstad:** Karlstads-Tidningen.
- Katrineholm:** Katrineholms-Kuriren.
- Kristinehamn:** Angereri-Posten.
- Landskrona:** Landskrona-Posten.
- Linköping:** Östgöten.

18-årig flicka

som genomgått 8-kl. läroverk, önskar plats i familj att undervisa barn. Svar till »G. A. 18 år», Linköping p. r.

19-årig musikalisk flicka

från bättre hem på landet, önskar plats som husmoders hjälp, helst i Skåne. Van att hjälpa till med lättare husliga sysslor. Familjemedlem. Svar till »Hösten 1918», pr Svalöf.

INACKORDERINGAR

FÖR 12-ÅRIG, väluppfostrad flicka finnes tillgång till inackordering i prästgård i Norra Bohuslän och undervisning i 1:sta klassens kurs tillsammans med egen dotter. Moderlig omvårdnad utlovas. Svar till »Karina», adr. Strömsstad p. r.

I HEM PÅ LANDET kan inackordering erhållas för en välartad flicka att tillsammans med egen dotter erhålla undervisning för inträde i 5:e event. 6:e klassens flickskola, hösten 1919. Svar till Bokförare A. Alr. Östling, A mots bruk.

I godt hem

på landet önskar 17-årig flicka lära hushåll. Svar till »Prisuppgift», Iduns exp., Stockholm.

Som Läs- och Lekkamrat

till en 9-årig dotter, enda barnet, önskas en jämnårig frisk och väluppfostrad flicka af god familj, som förutom åtnjutande af ett godt hem på landet alla förmåner äfven garanteras god omsorgsfull vård och förstklassig undervisning. Närmare uppgörelse om inackorderingsvillkor m. m. med Friherrinnan Ingrid Hermelin Wik och Wadsbro.

Inackordering

önskas för 18 års flicka å större landegendom eller herrgård, helst där jämnåriga eller ungdom finnes, för att lära alla inom ett finare hem förefallande göromål. Svar, snarast möjligt, med prisuppgift m. m. motes tacksamt till »Medio september», p. r. Falun.

Unga Flickor,

som efter avslutade skolstudier stå tveksamma inför valet af lefnadskall, studera Kvinnligt Yrkesregister! Ni skola där finna en god vägledning. Kv. Yrkesreg. erhålles i boklädomna samt å Kv. Yrkesregisters exp., Vasagatan 50. Pris 2 kr. Porto till landsorten 20 öre. Klipp annonsen!

Professor PATRIK HAGLUNDS
Gymnastik-Ortopedisk-Kirurgiska Privatkliniken.
R. T. 7025. Stureg. 62, Stockholm. S. T. 6301.
För behandling af stödj- och hörselorganens skador, sjukdomar, defekter och funktionsrubning.

D:r A. KARSTEN
Medicinskt Elektricitets-,
Ljus- och Röntgeninstitut
Kungsgatan 60, STOCKHOLM.
Behandling af
reumatiska åkommor

Doktor J. Arvedsons kurs
i Sjukgymnastik, Massage
och Pedagogisk Gymnastik
medför enligt kungl. maj:ts medgif-
vande samma komp. och rättigheter
som en kurs vid Gymnastiska Central-
Institutet.
Kursen 2-årig börjar den 15 sept.
Prospekt på begäran gen. D:r J. Arvedson, adr. Odengat. 1, Stockholm.

Gymnastikdirektörsexamen
afsläggas efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
Ny kurs börjar i sept.
Förord. Major J. G. Thulin, LUND.

GÖTEBORGS
GYMNASTISKA INSTITUT
Grundat 1911.

Förmånligaste utbildningskurs
för manlig och kvinnlig ungdom i
Massage och Sjukgymnastik,
Zanderymnastik,
Elektroterapi,
Värmebehandling
m. m.

Begränsat antal deltagare, gedigen utbildning — främsta lärarekrafter — stora, hygieniska lokaler. (Efter utvidgningen 1917 medverka 12 lärare, varav flertalet läkare-specialister.)
Elektivitet. Frekvens ca 500 patienter årligen.
Begär illustrerat prospekt!

Doktor A. Kjellbergs
Kurs i massage och sjukgymnastik
Begär prospekt!
Stockholm. Holländaregatan 3.

Med. Dr. E. Kleens
ettårig kurs i massage
och sjukgymnastik för Damer
och Herrar börjar den 1 oktober kl.
10 f. m. Mästarexamen n:o 37.
2 tr. Obs! Prospekt begäres (tydligt
namn och adress) och anmälningar
mottagas städes under adr. Engel-
brektsgatan n:o 43 B, Stock-
holm.

**Stockholms Nya Gym-
nastiska Institut**
börjar ettårig kurs den 16 sept. Full-
ständig utbildning.
Begär prospekt!
Adr. Stockholm 1.

Vid Professor Unmans Institut
börjar den 14 Sept. ny (ettårig) kurs i
Massage och sjukgymnastik.
Begär prospekt.
Brunkebergsgatan 9, Stockholm.

Underlivslidande
och dylikt undgås bäst genom
bruk af lifmoderspruta. Pris
15, 19, 23 kr., med båda rören
20, 25, 30 kr. Lämpligaste
lösning är Noiberpulver 5 kr.
pr ask. Lifmoderspeglar 5 och
15 kr. Prislista mot 12 öre
porto.

CARL G. SCHRÖDER,
Möllevångsgatan 53 b, Malmö.

VAR FINNES den kristligt sinnade
dam, som vill hjälpa en blifvande
prästmän med ekonomiskt understöd?
Svar till »Teolog 1916», Idun exp.

Generande hårväxt
i ansiktet och på kroppen afläggas
nas fort och smärtfritt med roten
genom bruket af **SERRAIL**. De
hårbildande papillerna dö och
håret försvinner därigenom för
alltid. Oskadligt äfven för den
ömtåligaste hud. Bättre än Elek-
trolys, som ofta skadar nerverna.
Pris med bruksanvisn. Kr. 3.—
Parfumeri Ravissante.
Drottninggat. 26, Malmö 6.

I Södra K. F. U. K:s Yrkesskola för utbildning i husliga sysslor

Östgötagatan 24, Stockholm,

börjar ny kurs den 10 September. Kursen omfattar 11
månader. Grundlig och praktisk utbildning. Kursavgift
50 kronor. Frielevplatser och tillfälle till stipendium.
Äfven flickor från landsorten emottagas.

Prospekt mot porto.

Riks Tel.: Söder 12. Allm. Tel. 310 01.

Birgitta-Skolan

Beridarebangatan 17.

Undervisning i klädsömnad, linnesöm, barnkläder, konstbroderi,
knyppning etc. Praktisk och teoretisk kurs i väfning. Betyg efter
genomgången fullständig kurs.

Ny termin börjar 1:sta September vartill anmälan emottages under
Augusti månad skriftligen eller i skolans lokaler efter 15:de Augusti.
Prospekt på begäran.

Riks 108 63. Allm. 41 48.

Elisabeth M. Glantzberg.

Strängnäs Husmoderskola.

Ny kurs börjar den 26 augusti. Undervisning i matlagning, bakning,
konservering, sömnad m. m. Prospekt genom Fru M. Braune Strängnäs.

Herrsätra Skolgård,

8-klassig elementarskola för flickor, helpension, förlagd till Mol-
stabergets landtegendom, Mölnbo.

Infödd tyska, skolkökslärarinna, exam. musiklärarinna.

Anna Sundin.

Adr. Molstaber, Mölnbo, Riks. Mölnbo 4. 2 signaler.

Nobynäs Hushållsskola

Kurser från den 1 september till den 15 december 1918 och från
den 15 januari till den 15 maj 1919.

Bildade flickor mottagas å Nobynäs Herrgård, bel. i härlig trakt på små-
ländska höglandet och ca 7 minuters gångväg från Stjärneborgs hållplats, linjen
Stockholm—Malmö. Grundlig undervisning i hushåll och i slöjd meddelas af
skickliga, ex. lärarinnor. Godt hem. Elektr. ljus. Förfrågningar och anmäl-
ningar ställas till föreståndarinnan, fru E. von Kothen, Nobynäs, Frinnaryd.

Andrea Eneroths Högre Handarbetsseminarium

Kommendörsgatan 32 i Stockholm börjar sitt 12 arbetsår den 2 Sept.

Högre lärarinneutbildning, den 1:sta i Stockholm av Kungl. Maj:ts godkända.

Enda högre handarbetssem med 2-årig kurs. Högre kurs på 1 1/2 år.

Enda fullständig 1-årig kurs med lärarinnebetyg.

Den 1-åriga kursen också mycket lämplig genom sin praktiska och mång-
sidiga utbildning för hemmet.

Kurser i linnesömnad och klädsömnad för bildade flickor med hem
i Stockholm. Material skaffas. Prospekt sändes.

Anmälningar snarast. Adress: Arild. Mottagning efter 20 augusti i
Stockholm.

Nya Elementarskolan för flickor, Stockholm

Riks 117 55 (Ahlströmska skolan) Allm. t. Österm. 692.

29 Kommendörsgatan, invid Cirkusplan.

Kindergarten, Småskola (även gossar), 8-klassig elementarskola, Gymna-
sium (alla linjer) Mottagning efter 20 aug. 11—1. Höstterm. börjar 4 sept. kl. 11 f. m.

Anna Ahlström, fil. dr.

Ellen Terserus.

Göteborgs nya Husmoderskola

Södra Allégatan 2 A - Rikst. 106 24

Husmoderskurs på 1 termin för unga bildade flickor börjar d. 11 sept. 1918

Prospekt och upplysningar på begäran. Elvira Friberg, Hildegard Friberg.

Elsa Philips Husmoderskola,

Stockholm, Karlavägen 25 (f. d. 1 A),

börjar sin 21:sta termin för bildade unga flickor den 15 sept. 1918. Under-
visning i enklare och finare matlagning, dryckesmatlagning, bakning, kon-
servering och inläggningar af bär, frukt grönsaker och kött; vegetarisk mat-
lagning, sjukmatlagning, oppköp, födoämneslära, hushålls ekonomi m. m.

Olika kurser. Examinerade lärarinnor. Förbereder inträde till lärarinne-
kurser i huslig ekonomi. Adress till 28 Aug. Nyåker, Leksboda, sedan

Stockholm. Prospekt, ref. och närmare upplysn. på begäran.

ELSA PHILIP, Stockholm.

HEM- HUSHÅLLSSKOLAN.

Undervisning meddelas af från fackskolan utexam. skolkökslärarinna
i enklare och finare matlagning, bakning, syltning o. konser-
vering, konfektkokning, dukning och servering, oppköp
af matvaror, enkel hushållsbokföring o. födoämneslära samt
rengöring, tvätt och strykning, vården af linne o. säng-
kläder m. m. I husmoderskursen ingår fullst. undervisning i kläd-
och linnesömnad för hand och på maskin, tillklippning, lag-
ning, märkning etc. samt moderna handarbeten äfvensom
Samaritkurs. — — — Som skolan afser att ej blott meddela
eleverna praktisk o. grundlig undervisning i en husmoders arbete och
plikter utan äfven samtidigt kunna bereda de unga flickorna den till-
syn och trefnad, som endast ett hem kan gifva, *bo alla elever inom
skolan* och endast ett begränsat antal (6 å 8 st.) mottagas. Ref.:
Myntdirektör K. A. Wallroth m. fru; Professorn vid Tekn. Högsk.
Valfrid Petersson m. fru. Höstterminen börjar den 16 september 1918.
Förfrågningar besvaras omgående af skolans föreståndarinna
Fru Emma Kjellström, Storgatan 38, Stockholm.
ALLM. TEL. 242 08.

S:ta Birgittaskolan

REGERINGSGATAN 19—21, STOCKHOLM

Allm. Tel. 5190.

Riks tel. 141 08

Förnämsta läroanstalt för kvinnligt handarbete.

Undervisning i: Klädsöm, Fransk
linnesöm, Barnkläder, Konstbroderi,
Spetsöm, Knyppning, Monteringar o.
Gobelinväfnad. Filet ancien m. m.
Föreläsningar: Comtesse G, Fru
Alma Welander-Philip, Fru Ellen
Nordenstreng.

Anmälningar dagligen 10—5.
Prospekt på begäran för höster-
minen som börjar 15 September.

6 frielever.

EMMY KYLANDER.

BENNO BECKEMANS
FOTOGRAFISKA MAGASIN
15 DROTTNINGGATAN 15
STOCKHOLM.

FRAMKALLAR-KOPIERAR-FÖRSTORAR

E. HULTS

Kvinnliga utbildningsskola och Flickpension i Djursholm
emottager elever på 3 mån. den 15:de sept. I Husmoderskursen ingår matlagning,
Kläd- och Linnesömnad, Konstslöjd och Målning samt föreläsningar i Konst- och
Litteraturhistoria, jämte besök i Stockholms museer under sakkunnig ledning. Som
valfrla ämnen ingår Sång, Musik och Språk. Begär prosp. vari referenser äro in-
tagna, adr. E. Hults Flickpension, Djursholm. Tel. Riks o. Allm. endast Villa Hult.

Fröknarne Kugelbergs

Konvalescenthem för Barn,

OLOFSFORS, Dala-Husby.

Referenser: Doktor Erik von Bahr, Uppsala. Prospekt sändes på begä-
ran. Postadress: Olofsfors pr Dala-Husby. Rt. Dala-Husby 8.

Karin och Ulla Kugelberg.

Ny norsk slofetsill

fångad januari—februari i år; storlek c:a 4 st. pr kg.
expedieras mot efterkrav till följande priser:

fjårdingar innehållande 18—19 kg. nettovikt sill kr.	28.50
åttlingar " 9 1/2—10 " " " "	16.50
småkärl " c:a 5 " " " "	9.—

Äldre slofetsill fångad jan.—febr 1917 till priser:
fjårdingar kr. 20.—, åttlingar kr. 12.—, småkärl kr. 7.—.

Josephsson & Reteike, GÖTEBORG. Tel. 71 15.

Pormaskar

och svarta punkter försvinna fullständigt om man använder Eau Détersive.
Pris kr. 11:50 + porto. Franska Par-
fymagasinet, Hofleverantör, 21 Drott-
ninggatan, Stockholm.

Ingenieur-Akademie
Wisnar a. d. Ostsee
f. Maskin.-Elekt.-Ing.
Byggnadsingenjör. o. Arkitek-
tur. Specialkurser för järnbe-
tongarbeten, Skeppbyggeri, Automobil-
och Luftskeppsmotorer.

FLÄTOR

förfärdigas af Edert
afkammade hår, för
endast 5 kr. pr st.

Förstklassigt arbete garanteras

A. Johansson, Bonäs, Mora.

Matnyttig,

snabbvuxen, vinterhändig är jap. guld-
iden en prydnad för hvarje vatten. En
sats sätffikt om 50 st. olika storl.
25 kr. plus frakt. Brusebäckes Fisk-
odlingar, Emmaljunga.

Sjunde praktiska hus- hållskursen

å Lyckebo pens. Sjömarken (Göteborg
—Boras järnv.) börjar 15 sept. och
pågår tre mån. Undervisning i mat-
lagning, bakning, konservering, väf-
nad, linnesöm m. m. Pris med hel-
inackordering 150 kr. i mån. Glad
och trefligt hemlif. Förfrågningar stäl-
las till Lyckebo, Sjömarken.

Bogstens Hushållskurs

1918

1 sept.—1 nov.
Prospekt och ref. mot 2 porto.
Fru Ida Palmgren, Bettna.

Wallma Textilskola

Norrandsgatan 16, Stockholm.

Allm. tel. 98 15.

Ny termin börjar 2 sept. med un-
dervisning i konstbroderi knyppning,
klädsömnad, mönsterritning, tillskär-
ning, linnesöm och barnkläder. An-
mälningar mottagas skriftligen eller
pr Allm. tel. Råsunda 266 samt efter
26 aug. i skolans lokal hvarje dag
kl. 1—3 e. m.

Elsa Wallmark.

SOCKER

kan inbesparas helt och
hållet eller delvis, om man
använder Cibus garanterat
lättlösliga Benzoe-Konser-
veringstabletter vid sylt-
ning. Om icke Eder
vanliga handlande säljer
Cibus' Benzoe anvisa vi
beredvilligt närmaste affär,
som tillhandahåller fabri-
katet. Köp genast en prof-
ask, innehållande 10 st.
tabletter å 1 gram. A.-B.
Cibus, 7 Stora Wattugatan.
Stockholm.

AKTIEBOLAGET
SKANSKA
HANDELSBANKEN
STOCKHOLMSKONTOR:
ARSENALSG. 9
FILIALER:
SÖDERMALMSTORG 8
STUREGATAN 32
EGNA FONDER:
35,000,000

Idun utgifves denna vecka
i A och B.